

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— "
 Pe 3 luni . . . 7.— "
 Pe o lună . . . 2.40 "
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

și
ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Mulțumite publice și Loo
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se in-
 napolază.

ROMÂNUL

Incepem să vorbim...

Arad, 26 Mai.

Aproape doi ani de zile am tăcut. De doi ani de zile gurile noastre nu s'au mai auzit prin adunări populare. Prin presă și prin parlament am cercat să ne impunem dorințele. Acum începem însă iară să vorbim. Duminică viitoare se va ține cea dintâi adunare. Pe urma ei vor veni celelalte.

Tăcerea noastră îndelungată a fost explicată în multe forme și nu arareori am fost calomniati că un oarecare pact secret cu guvernul ne-ar fi legat limba. Iată, însă desmințirea cea mai categorică. Noi punem iară la contribuție una dintre cele mai puternice arme ce ne stă în mâni: adunările populare. Fivor oare aceste adunări populare prilejuri să ne etalăm „pacturile” noastre? Evident că nu. E de altfel și imposibil. Țăranii, despre cari guvernele ungurești au afirmat totdeauna că ar fi instigați de noi, sunt, după cum s'a putut vedea și în vremea din urmă, elementul cel mai intransigent al luptelor noastre politice. În fața lor noi nu ne vom putea prezenta decât cu ultimele consecințe trase din situația în care ne aflăm. Țăranilor, dacă nu vrem să fim neascultați, trebuie să le dăm note de directivă clară, drumuri drepte, pe cari să nu le întunece nici un fel de dosnicie diplomatică. Aceste le trebuie țăranilor noștri și ceea ce așteaptă ei vor și primi.

În vremea din urmă am întrerupt contactul direct cu ei tocmai fiindcă nu voiam să ținem nota lor categorică. Și aceasta din două motive: 1) fiindcă situația externă, așa după cum o vedeam noi, ni se părea că ne-ar impune o îmblânzire oarecare a formei luptelor noastre, 2) fiindcă tratativele inițiate de guvern credeam că nu ar trebui tulburate de zăngănitul armelor în afară. Abia acum observăm că n'a prea trebuit să facem excese de loialitate, câtă vreme toate celelalte popoare din monarhie au avut atitudini cu totul contrare de a noastră, iar guvernul unguresc, de loial ce era, stând cu noi la masa verde, ne trimitea pe sub ascuns cele mai veninoase săgeți. Într'adevăr, în criza care a trecut peste monarhia noastră anul trecut, noi am fost poporul cel mai loial. Ungurii se băteau între ei, dându-se în cel mai caraghios spectacol de anarhie, Slavii din sud făceau aietate cu bombe, întretăiate de vivate la adresa regelui Petar, Cehii loveau cu cea mai neîmpăcată obstrucție parlamentară, secundați de Ruteni și cerând ca monarhia să-și jertfească interesele de dragul Sârbilor și Muntenegrinilor, Italienii organizau demonstrații antiaustriace și chiar și Polonii își condiționau sprijinul lor întreg de emanciparea iraiților lor din Posnania de sub jugul prusac. Numai noi, înghițându-ne toate durerile, stergându-ne lacrimile, am tăcut și n'am tulburat apele, gata fiind să sărim oricând în ajutorul monarhiei care ne-a prilejit atâtea zile amare. Iar cât privește tratativele cu guvernul, tot noi am fost aceia cari am strâns de gât orice izbucnire împotriva lor. Ne plă-

cea a crede că ele sunt pornite cu gânduri serioase și din locuri înalte cari s'au hotărât să curme odată cu oprimarea noastră națională. Răspłata se știe care a fost. Conte Te Tisza, pe lângă niște ordinațiuni de ordin ipersecundar, a cercat să ne arunce țărână în ochi, ca apoi să vină să-și bată joc de noi, cum a făcut și astăzi în delegațiuni, declarând că a organizat toate acele interminabile tratative spre a nimici programul și organizația noastră de partid...

Pentru toate aceste nouă nu ne pare însă rău. Avem credința că magnanimitatea, ori cât de mult ar fi escomptată în rău, își are și ea drepturile ei la răplată în lumea aceasta. Imbogățiți cu o amară experiență mai mult, vom merge înainte și știm bine că astfel de împrejurări cu astfel de atitudini nu vor mai avea prilejul să înregistreze din partea noastră cercurile conducătoare ale monarhiei, cari ne-au desconsiderat și ne-au călcat în picioare cel din urmă rest de răbdare ce-am mai avut. Nu zicem că nu ne vom păstra și de aici înainte loialitatea noastră tradițională, dar atitudinile noastre politice nu vor mai fi luate decât cu specială considerare la interesele noastre distincte. Atât. Că ce interese vor avea alții? Nu ne va interesa mult. În orice caz, ne va interesa numai sub raportul intereselor noastre. La urma-urmelor pentru ce am fi întotdeauna noi aceia cari pentru bunăcredința noastră să tragem scurta?...

Așadar de acum vom începe iară să vorbim. Glasul nostru va fi iară auzit din sat în sat, din om în om, pe unde numai vom putea să străbatem. Vom spune țăranilor noștri că de astăzi înainte bizuindu-ne numai pe noi înșine vom purta luptele noastre politice. Guvernul ne-a creat în vremea din urmă situații grele, cu mult mai grele ca mai înainte, prin noua lege electorală ce a înciocălat spre rușinea întregii lumi democratice. Astăzi abia dacă în vr'o douăzeci și câteva de cercuri vom putea să avem majoritate, noi, patru milioane de Români. Și chiar și în aceste puține cercuri majoritățile ni se închircesc prin manopere ca cele pe cari le-am denunțat într'unul din numerele trecute ale ziarului nostru. Ne declară alegătorii cunoscători ai scrisului și cetitului analfabeți, pur și simplu, fără nici un motiv, decât cel al șovinismului orb și corupt. Dar cu toate aceste noi nu ne temem, pentru că cu noi energii ne vom așeza deacurmezișul tuturor fărădelegilor slobozite ca un roi de lăcuste asupra pământului nostru național. Ne numesc agitatori? Suntem și vom fi, pentru că agităm pentru dreptate și pentru adevăr. În adunările noastre populare, pe cari le începem cu cea din Alba-Iulia, vom continua firul agitației lăsat la o parte acum doi ani. Și cu cât agitația noastră va fi mai mare, cu atât mai mare va fi și câștigul nostru de cauză. Aceasta ne va fi cu atât mai ușor, cu cât poporul nostru de abia așteaptă să stea iară de vorbă cu fruntașii lui, dela cari pretinde noi îndrumări asupra aceleiaș lupte pe care o ducem cu îndârjire, fără târguieli, privind țintă spre ideal, de veacuri...

Contele Tisza despre tratativele cu Românii.

Budapesta. — În ședința plenară de azi a delegațiunii ungare a fost deschisă discuția la bugetul ministerului de externe. După raportul Francisc Nagy, primul orator contele Iuliu Andrassy se ocupă pe larg cu evenimentele din Albania condamnând politica diplomației austro-ungare. Cea mai mare greșală a diplomației austro-ungare a fost că n'a prevăzut consecințele războiului. Cel mai mare rău e că granițele Albaniei s'au stabilit greșit. Diplomația monarhiei poartă vina că domnitorul albanez nu are azi nici armată, nici guvern, iar monarhia acum deabia îi mai poate întinde un ajutor domnitorului albanez pentru siguranța lui personală. Oratorul vorbește în sfârșit despre tratativele contelui Tisza cu Românii și face atenți pe factorii politice externe a monarhiei, că din Albania pornesc pericole mari.

Primul ministru contele Ștefan Tisza îi răspunde contelui Andrassy și declară că a pornit tratativele cu partidul național român în scopul acesta să elimineze din programul său punctele naționaliste. Chiar și în interesul cel mai mare al Românilor din România ar fi — spune contele Tisza — că Românii din Ungaria să se contopească în străduințele națiunii maghiare și să sprijinească aceste străduințe, pentru că atunci România va găsi tot sprijinul la monarhie. Acest scop l'ar fi ajuns primul ministru, dacă s'ar fi putut înțelege cu partidul național român. Acest scop a dorit să-l ajungă și în 1910, când a declarat că cu elementele cari au tendințe împotriva statului nu cunoaște nici o târguială, ci numai cu aceia cari sprijinesc străduințele statului. El n'a voit să încheie o înțelegere politică cu Românii, ci baza tratativelor a fost ca partidul național român să renunțe la pretenziunile lui naționaliste prin ce ar fi încetat să mai aibe un program naționalist aparte.

Contele Andrassy îl întrerupe pe primul ministru spunând că acesta își schimbă iarăși atitudinea, deoarece mai înainte a vorbit numai despre o alipire a partidului național român la partidele ungurești.

Contele Ștefan Tisza la întreruperea contelui Andrassy spune că nici decum nu e motivată această obiecțiune deoarece partidul național român renunțând la caracterul său național și existența lui aparte înceată de sine. Primul ministru declară în sfârșit că nu sprijinește tendințele cari sunt împotriva statului, iar asupra tratativelor lui cu Românii n'a avut nici o influință politică externă.

După ce vorbește încă delegatul Gheorghe Lukács președintele întrerupe debaterile până la orele 4 după amiază.

La orele 4 și un sfert redeschizându-se ședința ia cuvântul delegatul Rakovszky. El vede în evenimentele din Albania simptome foarte grave. Acuză diplomația austriacă că s'a purtat laș în ce privește chestia căilor ferate orientale. Aduce ca exemplu România care prin curajul ei, netemându-se de un eventual atac din partea Rusiei a reportat cele mai mari succese. Diplomația austro-ungară produce de 50 de ani încoace fructe cari nu pot fi mistuite, pentru că s'a abătut dela directivele stabilite în politica externă a monarhiei de contele Andrassy. Süllő Géza spune că România are interes mai mare să fie în raporturi bune cu monarhia iar nu invers și așa nu trebuie ca să ațergăm după prietenia României.

Contele Apponyi rezervându-și dreptul de a vorbi mai târziu adresează ministrului de externe o întrebare în chestia congresului al treilea de pace din Haga și desaproabă politica de cucerire economică, urmărită în Kilikia.

Sedința se ridică la orele 7.

Contele Bobrinsky despre apropierea ruso-română.

Petersburg. — În decursul discuției bugetului ministerului de externe, contele Bobrinsky a salutat în Duma nouă orientarea politică a

„fraților noștri de arme și de religie, Români!” cari au reușit să rupă legăturile străine și să proclame, fără deosebire de partid, precum oratorului a putut să observe personal, independența direcțiunii naționale a politicii lor externe.

Azi a spus contele Bobrinsky, am fost cu toții mulțumiți aflând prin comunicarea dlui Sasonoff că țarul Rusiei are de gând să facă o vizită venerabilului rege Carol I.

Oratorul se declară incredințat că exprimă sentimentul întregii camere spunând că întregul popor rus va însoți cu dragostea sa pe suveran. (Aplauze la dreapta și la centru).

Contele Bobrinsky apreciază mult meritul diplomației rusești care a știut în momentele de gravitate externă să distrugă zidul care de 30 de ani despărțea pe Rusia de România.

Azi România a devenit o solidară garanție a păcii și independenței statelor balcanice, ceea ce a constituit scopul străduințelor constante ale Rusiei. Prin urmare interesele rusești coincid actualmente cu cele românești (Aprobări).

Inarmările Sașilor.

Sibiu. — Intre Sașii din comitatul Sibiiului se poate observa în timpul din urmă o mișcare febrilă. În Sibiu și mai vreo 16 comune Sașii organizați militărește fac zilnic exerciții cu puști sistem Maulicher.

Mandatul cercului Agnita.

Budapesta. — Deputatul sas Dr. Rudolf Schuller fiind ales în 22 cor. unanim deputat al Bistriței a adus la cunoștință prezidenției camerei că în urma acestei alegeri renunță la mandatul Agnitei. Privitor la noua alegere în Agnita nu s'a luat până acum nici o hotărâre.

Vizita lui Poincaré în Rusia.

Paris. — Președintele Franței Poincaré va călători în 20 Iunie în Rusia și va fi 13 zile oaspele țarului. Președintele își va lua apoi drumul la Copenhaga, pentru ca să reîntoarcă vizita perechei regale a Danemarcei.

Serbările dela Kișinău.

Iasi. — Se știe, că în zilele de 16 și 17 Maiu v. vor avea loc la Kișinău mari serbări organizate cu prilejul inaugurării statuel lui Alexandru II. La aceste serbări urma să asiste și țarul Nicolae, în care scop s'au făcut toate pregătirile necesare. În ultimul timp însă, autoritățile din Kișinău au fost înștiințate că vizita țarului a fost amânată.

Țarul Nicolae al Rusiei, care se află actualmente cu familia imperială la Livadia, va veni la Kișinău prin Odessa.

Autoritățile militare și polițienești din Basarabia au luat în vedere vizitel apropiate a țarului întinse și riguroase măsurile de pază.

Țarul Nicolae va sta la Kișinău 3 zile.

Cu ocazia acestei vizite, țarul va primi în audiență și o delegație a fruntașilor români din Basarabia care va mulțumi M. Sale pentru înalta sollicitudine ce o are pentru Românii din acest ținut și pentru autorizația ce s'a dat, de a se recunoaște în școlile și bisericile din Basarabia, limba română.

Contele Berchtold și-a dat dimisia?

Viena. — „Neues Wiener Journal” primește dela corespondentul său din Budapesta informația că în cercurile politice maghiare se afirmă în forma cea mai hotărâtă că contele Berchtold și-a înaintat dimisia. Cercurile maghiare aduc în legătură cu aceasta audiența de ieri a contelui Tisza la monarhul. Se zice că primul ministru ungar, aducându-i-se la cunoștință că ar fi designat la postul de ministru de externe, a expus monarhului în cursul audienței, motivele cari îl îndeamnă să nu primească această designare.

Răsculații au cucerit Durazzo?

Berlin. — „Berliner Mittagszeitung” anunță în baza unei telegrame primite din Durazzo că răsculații au cucerit Durazzo. Răsculații au întâmpinat o rezistență slabă. Domnitorul Wilhelm cu familia sa, care se reîntorsese iarăși în palat și reprezentanții diplomați s'au refugiat pe vasele de războiu din port.

Budapesta. — În cursul ședinței de după amiază a delegațiunii ungare, răspândindu-se știrea despre cucerirea orașului Durazzo de către răsculați, mai mulți delegați s'au adresat ministrului de externe privitor la aceasta știre. Ministrul de externe a răspuns că n'a primit oficial până acum nici o informație, care să confirme aceasta știre și de sigur e vorba numai de o combinație de senzație falsă.

Roma. — După știrile mai noi situația în Durazzo e linișitoare. Orașul e îndestul apărat și domnitorul nu e amenințat de nici un pericol.

Londra. — „Daily Telegraph” primește știrea dela corespondentul său, Dillon, care se află în Durazzo, că răsculații au întâmpinat într-o dispoziție foarte agitată comisia internațională de control care s'a dus la ei, ca să înceapă tratativele. Răsculații au declarat că asupra lor s'a împușcat cu tunurile deși ei s'au purtat foarte uman. Lor li s'a spus că Essad Pașa i-a tradat, dar s'au convins că aceasta nu-i adevărat. Ei cer ca să fie puși iarăși sub suzeranitatea Turciei și Essad Pașa să le fie domnitor.

Petersburg. — Cercurile diplomatice de aici sunt de părere că situația domnitorului albanez s'a agravat foarte mult. Anglia și Franța

nu mai voiesc să se amestece în Albania și se crede că și Rusia va lua aceeași atitudine.

Budapesta. — În ședința plenară de azi a delegațiunii austriace șeful de secție Forgách a dat lămuriri privitor la evenimentele din Albania, declarând că răscoala țăranilor e domolită și astfel numai există nici un pericol. În numele ministerului de externe protestează împotriva afirmațiunilor că Italia ar fi ioloială față de monarhie.

Roma. — În ședința de azi a camerei italiene, ministrul de externe San Giuliano a dat lămuriri privitor la Albania și că nu e nici un pericol, ci Albania trece numai prin greutățile, cari le are ori ce stat la început. Ministrul speră că Albania le va învinge în curând și tulburările interne se vor liniști.

Paris. — Essad Pașa a declarat în Neapoli unui ziarist francez că el a fost în relațiile cele mai bune cu domnitorul Wilhelm și de aceea nu înțeleg de ce a fost deținut. Privitor la reîntoarcerea lui în Albania Essad Pașa a spus că la plecarea lui din Durazzo domnitorul Wilhelm i-a dorit toate cele bune și tot așa și el îi dorește acum domnitorului toate cele bune, dar în Albania se va reîntoarce numai după ce principele de Wied va fi detronat.

Berlin. — Lokalanzeiger primește știrea din Neapoli că Essad Pașa a dorit să se ducă în audiență la ministrul de externe italian, dar acesta nu l-a primit și de aceea el s'a întors ieri seara îndărăt la Neapoli.

Programul delegațiunilor.

Budapesta. — Delegațiune austriacă a hotărât în ședința de azi să țină de mâine începând ședință dela 9 ore înainte de amiază așa că în 3 zile să-și poată termina lucrările. Astfel Sâmbătă, până când își va termina desaterile și delegațiunea ungară vor avea loc ședințele de încheiere.

Cutremure de pământ.

Roma. — După cum se anunță din Catania, acolo s'au simțit noi cutremure de pământ. 20 de case s'au prăbușit.

Cașovia. — Azi la orele 9 și jumătate înainte de amiază s'a simțit un puternic cutremur de pământ.

Talaat Bey în capitala Românelor.

București. — Ministrul de interne al Turciei Talaat Bey, care a sosit Duminecă aici și i s'a făcut o întâmpinare foarte cordială a vizitat azi orașul. Azi la amiază reprezentantul Turciei la București Sefa Bey a dat un prânz în onoarea lui, iar azi seara Talaat Bey a fost oaspele fostului ministru de interne, Take Ionescu.

Atlantida.

În veacul aeroplanelor și al telegrafiei fără sârmă, legendele vechi încep a-și pierde, tot mai mult, din ceața misterioasă, ce le învăluia. Lumina intensă a reflectoarelor electrice pătrunde chiar cele mai tainute unghere, împrăștiind negurile diafane, arătându-ne lucrurile, așa cum sunt. Și figurile mitice se retrag, din ce în ce mai stingherite, în văgăuni.

De când cu săpăturile lui Schliemann, pe locul unde a fost Troia, arheologia azistă la o serie neîntreruptă de surprize, din ce în ce mai nostime. Săpăturile ce s'au făcut în Asia mică, departe de a spulbera povestea războiului troian, o confirmă, dovedindu-ne ad oculos, că cetatea Troiei a existat aievea și că amănuntele topografice fixate de Omer, sunt destul de exacte.

Lumea a rămas uimită.

Săpăturile au urmat cu îndoită hărnicie și — minune! — ele confirmă pretutindeni povestile bătrânilor poeți. Ce zvon a făcut, mai lunile trecute, săpăturile din Creta, cari au scos la iveală labirintul lui Minos (vă mai amintiți de povestea lui Dedal și Icar?)

Un arheolog ne asigură, că a dat, în Răsărit, de turnul Babilonului, cel pomenit în Sfânta Scriptură.

Ce mai dorim acum?

Să trimitem doar o expediție științifică la muntele Ararat, să ne exhumeze rămășițele bărcii lui Noe?

Nu zimbiți, căci visele atât de puțin verosimile ale poezilor antici încep a se realiza în fața ochilor noștri și încăpăținarea savanților nu cunoaște piedeci, când e vorba să desgroape din adâncul pământului comori, cari păreau până acum cu totul mitice.

Cine a luat în serios până acum încoace ceea ce spunea Platon — în „Timaeus” și „Kritias” — despre Atlantida, vechiul continent, ce împreună, pe vremuri, Africa și Europa cu America de sud și cea centrală?

Era o împărăție puternică acolo — cetim în Platon — care a îngenunchiat tot Egiptul și abia Athena a putut-o înfrânge, eliberând popoarele până la Gibraltar-ul de azi (pe atunci Columnele lui Ercul) de sub stăpânirea ei. Au urmat însă puternice cataclisme, groaznice procese geologice, cutremure cari au făcut, ca această țară puternică, să dispară de pe pământ, rămânând din ea abia câteva culmi ca mărturie: insulele Canare, Azore, Capverde, Madera.

Lucrul a rămas de necrezut, până pe la jumătatea veacului trecut, când lumea a început a se interesa din ce în ce mai mult de această afacere trecută în domeniul legendelor.

Schliemann a aflat chiar unele vase în ruinele Troiei, cari purtau inscripția, gravată cu caractere feniciene: „Chronos, regele Atlantidei”.

Cercetările s'au pornit mai cu dinadinsul în două direcțiuni, studiindu-se fundul mării și, mai ales, flora din epoca terțiară a Americii de sud. Rezultatele au fost uimitoare: ridicăturile din fun-

dul mării indică, cu exactitate, locul unde s'a confundat acest continent; iar flora străveche a Americii de sud e aproape similară cu cea a Africii meridionale, lucru ce nu se poate explica fără ca aceste continente să fi format odată un singur bloc.

Azi chestia e pe deplin lămurită în ochii naturalistilor și lumea științifică așteaptă cu multă nerăbdare dovezile din urmă, pe cari le promite Schliemann cel tânăr, în o lucrare mai recentă.

Chestia nu mai aparține numai savanților, ci ea preocupă acum și publicul mare.

A trecut în literatură, cu romanul lui Hauptmann, iar, de curând, a fost reprezentată și pe pânza cinematografului.

Fantazia romancierului a aruncat asupra acestei lumi scufundate vâul de curcubeu al fantaziei sale. El ne spune, că lumea cea veche, și cufundată, așa cum era, cu sate, păduri și locuitori ei de atunci, cari au urmat să trăiască și sub apă. Incetel cu incetel Atlantidii s'au obișnuit cu țara lor submarină, și-au înșchimbât straițele și și-au schimbât mâinile și picioarele, prăsând dela o vreme, o peliță subțire printre degete... Gura li s'a deschis puțin, ca aceea a peștilor, trupul li s'a umplut de solzi scilpitori... dar și-au păstrat totuși înfățișarea omenească și arare, când ies la suprafață, li deosebești după felul cum își țin trupul drept. Femellelor au plete verzui — se piaptână în seri cu bărbații pe vârful stâncilor, cântând așa de frumos și de amăgitor: Sirenele...

Ungurii sunt stăpânii Monarhiei?

Fortificarea Ardealului. — Ministerul comun de externe la Budapesta. — Incorporarea Bosniei și Herțegovinei la Ungaria.

În cursul acțiunilor diplomatice ale anului trecut am arătat în atâtea rânduri cât de departe a ajuns puterea ungurească în conducerea monarhiei noastre. Sprijinirea cu orice preț a Bulgariei, în contul României, a fost cea mai discutabilă dovadă despre veracitatea afirmațiilor noastre. Astăzi suntem în stare să producem noi dovezi tot atât de puternice. Le vom lua din discuțiile urmate în delegațiuni și vom vedea că nimeni nu va fi în stare să le infirme. În primul rând ridicăm la suprafață proiectul de fortificare a granițelor de către România, cerut și promovat de întreaga opoziția maghiară și sprijinit, ce-i drept, cu multă diplomatie de către contele Tisza, dar sprijinit pe față. Contele Tisza zicea că o fortificare a Ardealului e necesară, dar ea nu ar însemna câtuș de puțin, că este îndreptată împotriva României, deoarece orice stat are dreptul să-și fortifice granițele. Acepta oarecum contele Tisza, în felul acesta, argumentația străvezie și cu o vădită tendință a contelui Andrassy, că o fortificare a Ardealului ar trebui făcută împotriva Rusiei, ceea ce înseamnă că România este atât de slabă încât într-un caz de război n'ar putea să reziste Rușilor, cari într-o clipă ar fi în stare să ajungă la granița Ungariei, prin România. Nu mai cercăm acum să spulberăm aceste derizorii argumente viciate. Monarhia, dacă odată își fortifică granițele spre România, atunci fortificările aceste nu pot fi îndreptate decât împotriva regatului. Și, întrebăm, cine are lipsă, pentru planurile din viitor, să se fortifice Ardealul? Evident că numai Ungurii, cari se vede că sunt hotărâți să rupă cu orice legătură românească, pentru a câștiga mână liberă aici acasă asupra noastră. Aceasta este atât de clar, încât numai o minte sucită de avocat ungur poate să îndrăznească încercarea unei răstălmăciri. În delegațiuni, este adevărat, nu s'au luat hotărâri oficiale, dar pentru astfel de lucruri nici nu trebuie contribuția oficialității. În numărul nostru de ieri am publicat informația că ofițeri din statul maior austro-ungar s'au și apucat de studierea planului fortificării, începând cu Sibiuul...

Ministrul comun de finanțe se știe că a fost până acum totdeauna la Viena, ca și celelalte ministere de importanță mare pentru monarhie, ca și ministerul de externe, ca și ministerul de război. Ei bine, Ungurii, după ce au reușit să transporte până acum la Budapesta ministerul de externe, deși încă numai în fond, nu și în formă, s'au hotărât să-l aducă și pe cel de finanțe, ca să se așeze, în sfârșit, întreg centrul de gravitație al Monarhiei în capitala ungurească. Într'adevăr, deputatul guvernamental Isekutz, în ședințele trecute ale delegațiunilor, după cum am anunțat și noi la vreme, a cerut cu insistență să se mute ministerul comun de finanțe la Budapesta. Ministrul comun de finanțe, Bilinski, răspunzând a declarat că el în principiu nu este împotriva acestei schimbări, deoarece pretenția ungurească a lui Isekutz e îndreptățită. Va să zică și pe acest teren Ungurii au nădejdea de a ajunge deasupra. Probabil că în scurtă vreme ministerul comun de finanțe va cădea și el pe mâni ungurești. Incalte să stăpânească Ungurii și puterea economică a împărăției habsburgice. Celelalte vor cădea apoi ca niște pere coapte în brațele lor. Nu peste mult va veni poate și împăratul să se stabilească între jidanii budapestani, fiindcă Viena și așa nu va mai avea nici un rost pentru el, guvernându-se monarhia din Ungaria. Culmea preponderanței ungurești a fost însă ajunsă în ședințele de Sâmbătă ale delegațiunilor. Delegatul opoziționist Francisc Chorin, discutând situația de drept public a Bosniei și Herțegovinei, a zis că singura soluție a acestei chestiuni ce preocupă atât de mult conducerea monarhiei este incorporarea țărișoarelor la Ungaria, care singură are drept de proprietate asupra lor. Contele Ștefan Tisza, luând cuvântul, după unele complimente de rigoare trimise peste Leitha, a repetat și el argumentația lui Chorin, spunând textual că „o rezolvire definitivă a problemei e posibilă numai prin o incorporare organică a Bosniei și Herțegovinei la statul ungar”. E adevărat că incorporarea nu s'a decretat încă, dar, după cum se poate vedea din declarațiile primministrului, declarații oficiale, ea va trece în domeniul realității cât mai curând. Și că va trece, ne dovedește concesiunea mare pe care a făcut-o Ludovic Thalloczy, șef de secție, în numele ministrului de finanțe comun, că din 1915/16 limba maghiară va fi în școlile din Bosnia și Herțegovina obligatorie...

Aceste trei fapte ne fac să întrebăm: — Pe

când Ungaria mare? Și întrebarea aceasta o punem austriacilor cari, cu cât câștigă Ungurii, cu atât pierd ei mai mult; o punem mai ales Germanilor cari au avut un trecut de conducere în monarhie, dar o punem și tuturor celorlalte naționalități austriace cari se simt în felul acesta amenințate de sistemul „liberal” de care suferim noi aici. Ce zic? Se invoiesc ei ca centrul de gravitate al monarhiei să se strămute la Budapesta? N'am crede. Ar fi și ridicol. O nație de opt milioane să stăpânească un imperiu cum este imperiul Habsburgilor! Dar ar fi și primejdios. În momentul când Ungaria de astăzi s'ar ridica la rangul de primă putere în sânul monarhiei, prohodul Austro-Ungariei s'ar putea începe. Noi îl semnalăm de pe acum. Cine îl va cânta, nu ne interesează, deocamdată.

Moartea lui Francisc Kossuth.

După săptămâni de suferințe grele și după mai multe zile de luptă îngrozitoare cu moartea — ieri, Luni, la orele 4 dimineața a murit în Budapesta Francisc Kossuth, fiul dictatorului din 48, fost ministru și șef de partid, în vârstă de 73 ani.

Moartea lui nu a cutremurat națiunea maghiară, care în urma descendenței sale îl privea cu multă pietate. Avea vârstă înaintată, boală cronică și de câteva zile asistau la agonia lui; astfel catastrofa era așteptată.

Francisc Kossuth s'a născut în 16 Noemvrie anul 1841. Copilăria lui — datorită evenimentelor de atunci — i-a fost destul de aventuroasă. După potolirea revoluției a fost prins împreună cu fratele său mai mic Teodor (actualmente mare neguțator în Milano) și închis în cetatea Pozsony. De aci au fost eliberați peste 8 luni și trimiși la tatăl lor fugit în Constantinopol, care îi duce cu el prin Anglia, Franța, până în cele din urmă se așează în Italia. Aci Francisc câștigă diplomă de inginer, ia o întreprindere de mine și se însoară. Peste doi ani întreprinderea dă faliment, nevasta îi moare și de atunci el intră ca inginer în serviciul statului italian. După moartea tatălui său, în 1894, e chemat în Ungaria, unde e încărcat de toate onorurile: îl aleg deputat, șef al partidului independent și mai în urmă e numit ministru. Activitatea lui politică e îndeobște cunoscută. Conducătorul unui partid care profesa ideile tatălui său (separațiunea de Austria), el a fost întotdeauna om moderat, care a căutat să nu jignească bunăvoința suveranului. Oricum partizanii i-au purtat respectul pentru numele lui istoric. După căderea coaliției, în care minister Francisc Kossuth a ocupat portofoliul comerțului, aproape a luat sfârșit și activitatea

Fantazia poetului te poartă în dragă voie prin lumea aceasta de vrajă, pe care o cunosc și basmele noastre, când pomenesc de castelul de cristal al împăratului din fundul mării.

Și, ca iluzia să fie deplină, cinematograful îți proiectează pe pânză această lume submarină, cu oameni ce viețuiesc în case de cristal, iar în preajma lor inoată tot felul de jivini: pești cu aripi fosforescente, polipi cu arătarea lor hădoasă, monștri marini de tot soiul.

Și așa literatura și tehnica modernă a filmelor desteaptă interesul lumii întregi către o lume ce s'a prăbușit, de a cărei existență nu se interesau până acum decât geologii și arheologii.

Ei vor dovedi în curând, că lumea aceasta a existat aievea și își vor concentra toată energia, pentru a scoate mai la iveală tot mai multe fărâme dintr'însa.

Săpăturile, ce se urmează cu atâta febrilitate în toate părțile unde zac ascunse tezaurele lumii antice, vor lua o nouă înfățișare, când se vor îndrepta asupra Atlantidei. Vapoare submarine vor îndeplini această muncă, corlari dibaci vor descinde în fundul mării, vor săpa cu ciocanele solul acoperit cu straturi de mușchi și vor scoate la iveală documentele unei culturi străvechi, în fața

căreia multe teorii științifice de azi se vor prăbuși, ca niște palate zidite pe nisip.

Cultura asiro-babiloneană și cea egipteană — ca să nu mai pomenim de cea elino-romană — va apărea cu totul sub alt aspect, când vom avea în fața noastră dovezile unei civilizații mult mai vechi și — ceea ce nu e exclus — mai avansate.

Se schimbă atunci teoria, că bazenul Mediteranei ar fi leagănul civilizației umane — și va trebui să ne îndreptăm privirea spre Atlantida, care era în plină evoluție, în o vreme când Egiptul și Athena erau abia în față.

Câte gânduri nu te năpădesc în fața acestei probleme, ce-ți scoate la iveală, — ca pe a doua Veneră — o lume nouă, din valurile mării!

În câteva clipe treci distanța de câteva mii de ani, dincolo de războiul troian... și rămâi încântat de o priveliște, ce-ți dă fiorul niminicii și al eternității, în aceeași vreme!

În clipa dintâi îți vine să exclami desnădăjduit:

— Ce este dar viața noastră pământeană? O umbră de vis, un moft! După cum s'a prăbușit Atlantida într-o clipă de urgie, tot așa ne putem nimici și noi, în urma unui cataclism stupid, dispărând într-o clipă, cu toată civilizația noastră, cu toate succesele realizate... cu toate idealele, ce ne

hrănesc și ne îndeamnă să nizuim tot mai spre culme!

În clipa următoare, te înviorăzi și-ți zici:

— Iată, că nimic nu se pierde pe lumea asta! Neobositul spirit scrutător al omului, care perforază măruntaiele pământului și spintecă văzduhul în zig-zaguri sfidătoare, scoate la iveală o lume, ce s'a prăbușit de atâtea mii de ani. Vom vedea uneltele lor de lucru, hainele și îmbrăcămintea lor. Vom reconstrui casele lor; vom descifra semnele ciudate de pe vasele lor de lut; vom cunoaște lumea lor atât de îndepărtată, care se va apropia de noi, în măsura ce vom pătrunde-o. Puterea științei va șterge nămolul și mușchiul de pe lumea lor prăbușită — cum suflă învățatul colbul de pe hrisoavele bătrâne — și oamenii ce nu mai sunt de atâtea mii de ani, vor trăi iarăși, sub ochii noștri, ca și când n'ar fi murit decât numai cu câțiva ani în urmă.

Ce frumos e acest gând!

Și cât de scurtă e viața unui om, în comparație cu atâtea probleme uriașe, cari ne ridică peste limitele de timp și spațiu, în zările infinitului!

Ars longa...

Al. Ciura.

lui politică. De atunci e mereu bolnav și retras; a făcut doar senzație nu de mult, când căzând la pat și simțindu-și apropiat sfârșitul, s'a căsătorit cu văduva unui bun prieten al său.

Inmormântarea i se va face Joi înainte de amiază, după ritul bisericii evanghelice și pe chelutiuiala capitalei. Catafalcul e așezat în incinta Muzeului; de aci osămintele vor fi duse cu mare pompă și depuse în mausoleul familiar din cimitirul Kerepes.

Ca un amănunt interesant amintim că testamentul lui Kossuth a fost aflat rupt în bucăți. Dealtcum defunctul a lăsat o avere foarte modestă, care probabil o moștenește văduva sa tânără, deoarece fratele său Teodor, care e bogat, renunță la orice pretensiune. Testamentul nu conține dispozițiuni politice; nu se știe cine l'a rupt.

Despre văduva lui Kossuth se răspândise știrea că a încercat să se sinucidă în noaptea când soțul își trăia orele din urmă. De fapt s'a constatat că în urma multor nopți de veghiere luase o doză mai mare de morfină, ca să poată dormi. Starea bolnavei nu inspiră temeri mai serioase.

Ziua de 10 Mai la Viena.

Viena, 10/23 Mai 1914.

Aniversarea de 48 de ani a proclamării Maj. Sale regelui Carol I ca Domn al Țării Românești, a treizeci și șaptea dela declararea independenței, și a treizeci și treia dela proclamarea Regatului, au fost sărbătorite azi cu o deosebită solemnitate, atât la capela românească cât și la legătuinea României. La capelă s'a ținut la ora 2 un Teu-Deum solemn la care au luat parte ministrul României împreună cu dna Mavrocordat, atașatul militar d. locotenent-colonel Eremie, care a fost zilele acestea, în ajunul plecării dsale definitive din Viena distins în mod deosebit din partea împăratului, — primul secretar al legătuinei și doamna I. P. Carp, dnii secretari Germani și Telemac, atașatul comercial și doamna Moroianu, cancelarul interpret al legătuinei d. Brăileanu, consulul general și consulul României cu doamnele și cu personalul consulatului, d. locot. și dna Bildirescu, căpitanul și dna Rambella, căpitanul Marinescu și alți câțiva ofițeri români, cari fac stagiu în armata austro-ungară, mai mulți fruntași d'ei coloniei române din Viena în frunte cu d. general Lupu și d. Ciurcu președintele și vicepreședintele comitetului bisericesc, studenți membrii dela „România Jună” etc.

Momentul cel mai înălțător al acestui Teu-Deum a fost când protopopul Boldea și cu preotul conlitorghisitor ingenunchiați în fața altarului au rostit cu glas tare rugăciunea pentru fericirea, sănătatea și îndelunga viațuire și glorioasă domnie a Prea Înălțătorului și de Christos iubitorului rege Carol al României. Un adânc fior a trecut prin inimile celor prezenți când cei doi preoți au rostit: „Mântuiește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta, biruința regelui Carol și soldaților Lui asupra protivnicilor dăruiește și cu crucea ta etc., iar la auzul acestor sacre cuvinte mulți din cei prezenți au zis încetșor: Dăruiește-i Doamne biruința și ține-L întru mulți ani. După rugăciune corul capelei a intonat imnul regal, apoi părintele protopop Boldea a rostit o însuflețită cuvântare. Sf. Sa a spus între altele:

Ziua de azi domnilor este o întreită sărbătoare pentru regatul României, anume aceea a proclamării de Domnitor a regelui Carol, prin unanima voință a poporului, aceea a proclamării independenței, și regatului și înțelegem marea bucurie și mândria cu care mai ales azi, după marile evenimente de anul trecut, se sărbătorește această întreită aniversare în țară și pretutindeni unde sunt Români. Noi Români din Monarhie am fost totdeauna credincioși împăratului și dinastiei habsburgice, și credința și devotamentul nostru le-am dovedit prin multele jertfe ce le-a adus neamul nostru în numeroasele războaie ale monarhiei pe diferitele câmpuri de luptă din Europa, unde sângele românesc a fost vărsat cu generozitate, dar am fi un popor nedemn, dacă noi nu ne-am bucura din toată inima de bucuria fraților noștri, și da-

că nu ne-am mândri de mândria lor. Figurile mari ale istoriei fraților noștri au fost privite totdeauna ca niște glorii naționale ale noastre tuturor, căci un Alexandru cel Bun, un Ștefan Cel Mare, un Mircea Cel Bătrân, un Mihail Vițeazul au fost Români ca și noi. — Anul trecut când cele șase sute de mii de soldați ai regelui Carol au trecut Dunărea în mijlocul unui entuziasm nemaivăzut, pe un pod de vase construit, spre uimirea generală numai în șapte ore, toți Români fără deosebire de granițe politice, au săltat de bucurie și au urat din sufletul lor isbândă deplină glorioaselor arme române. De aceea în această zi solemnă nu putem să nu ne asociem și noi din toată inima la urările călduroase pe care frații noștri le fac pentru sănătatea, îndelunga viațuire și pentru glorioasa și rodnică domnie a Marelui și înțeleptului lor Domnitor, pe care bunul Dumnezeu să-l ție întru mulți ani împreună cu slăvita Lui soție regina Elisabeta, și cu a lor ilustră Dinastie. Amin.”

După amiază a fost o frumoasă recepțiune la legătuinea României, la care au luat parte afară de reprezentanții locali ai României cu soțiile lor și de unii fruntași ai coloniei române întregul corp diplomatic și alte notabilități politice din Viena. S'a servit un bufet bogat și la șampanie s'a închinat pentru rege și pentru prosperitatea României. X.

Pretura din Cîsnădie.

Boita, 24 Mai.

Congregațiunea comitatului Sibiului cu aprobarea ministrului de interne a despărțit mai de mult pretura de odinioară a Sibiului în două părți creând pe lângă cercul Sibiului un nou cerc cu numele cercul Cîsnădiei.

Clubul român comitatens și comunele noului cerc pretorial — în mare parte românești — au consimțit cu noua arondare, având convingerea, că fiind vorba de comitatul Sibiului poreclit de cel mai constituțional comitat al țării noastre, principiul dreptății și al echității va fi respectat cu sfințenia cuvenită.

Durere însă, că speranțele Românilor și în cazul de față au rămas zadarnice.

Pentru sanarea nedreptăților, în comunele aparținătoare noului cerc pretorial două deputațiuni s'au prezentat la guvernul țării noastre, una la fostul ministru de interne d. conte Andrassy, iar una la actualul ministru d. Sándor Iános, — cu rugarea ca cel puțin reședința cercului pretorial ce se află tocmai la periferia cercului, să fie mutată în orașul Sibiu.

Ambii miniștri au promis că vor studia chestiunea cu multă bunăvoință, ba actualul ministru d. Sándor Iános a declarat hotărât, că fiind acum sprijinită cauza aceasta și din partea adunării municipale, nu poate avea obiecțiuni în contra dorințelor Românilor.

Ei, dar zadarnice au fost toate încercările Românilor căci comunele aparținătoare acestui cerc nici chiar sprijinite din partea adunării municipale n'a putut obține justa apreciere a dorințelor lor.

D. ministru de interne prin rescriptul său edat la 16 Martie a. c. sub nr 166878 a decis, că nu poate lua în considerare hotărârea adunării municipale a Sibiului adusă în senzul ca reședința scaunului pretorial al Cîsnădiei în conformitate cu cererea comunelor aparținătoare acestui cerc să fie mutată în orașul Sibiu, mai ales și din motivul, că prin aceasta s'ar altera interesele comunei săsești Cîsnădie.

Așadar dorințele juste ale noastre ale Românilor nu pot fi luate în considerare nici chiar în cazul când acelea sunt sprijinite din partea adunărilor municipale.

Astfel se respectă principiul dreptății și echității în Ungaria noastră tocmai din partea aceluia guvern care se laudă că voiește împăcarea Românilor de sub coroana Sf. Ștefan.

Este de interes a se ști și aceea, că răspunsul negativ dat din partea dlui ministru de interne este redactat după eșuarea tratativelor de împăcare dintre contele Tisza și comitetul nostru național.

Spre știre comitetului nostru național!

Ideia statului maghiar în primejii.

Alecusul, culb de agitatori. — Sulita jandarmilor mântuie țara de vrăsmășile acestea. — Absurdi jidovesti.

Înainte de aceasta cu 3 săptămâni sulita comitatului Albei-inferioare au fost oprit clericul L. Opris de-a mai învăța copiii pe motivul, că n'are diploma de învățător. În urma opreliștei acetuia iubitul nostru învățător a dat un fel de examen și s'a depărtat din comuna noastră, după ce ne-a promis, că pe Paști iar va veni, să dea o producțiune teatrală cu feciorii din sat, pe cari îi instruasă, până ce a fost în mijlocul nostru.

Cu chiu și vai au trecut și cele 3 săptămâni de despărțire dureroasă și clericul nostru a venit iar între noi, ca să țină câteva probe în săptămâna mare.

Dar n'a sosit cum se cade în comună și s'au prezentat numai decât doi jandarmi la dânsul, cerând să se legitimizeze. Acesta îi prezintă niște bilete de vizită și voia să le pună la îndemână și ceva atestate, jandarmii însă nu se mulțămesc cu atâta ci-l poftesc să meargă cu ei la cancelaria notarului din satul Fărău, (depărtare de 6 km.). Tinărul protestează, zicând, că el se va înfățișa numai la cancelaria comunală. Atunci unul din ei scoate sabia și-l provoacă „în numele legii” să meargă înainte, Băeții, cari erau în curtea școlii, au fugit, plângând. Se adunase lume multă, care văzând mișelia jandarmilor a erupt în hohote de plâns, cunoscându-și nevinovat pe fostul lor învățător.

Între sulite jandarmii l-au dus de-alungul satului, socotind, că-l vor batjocori în forma aceasta, dar se vede, că nu și-au ajuns scopul, pentrucă cei ce-l vedeau vărsau șiroaie de lacrimi. Trecând pe lângă preotul satului nu i-a dat voie, nici să-i spună pricina, pentru căre-l duc.

Așa a trebuit să meargă ca un făcător de rele cu cei ce de mult îl pândiau să-l batjocorească. În drumul către notarul, la o cotitură după un deal, în apropierea căruia nu se afla nici un om, se opresc deodată reprezentanții mișeliei și răcnind ca fiarele sălbaticie strică pe care-l duceau, întrebându-l ungurește: „Mond meg te „lancu” (pe el îl cheamă Leonte) mit kerestél ebben a faluban”, după care introducere au urmat apostrofările obișnuite, de „vad oláh, bűdös oláh”, valah sălbatic valah puturos, sudalmi de Dumnezeu și de părinți, iar încheierea au făcut-o vorbele: „Meny Oláhországba te, ha nem szeretz ezen országot”. Mergi în Valahia, dacă nu iubești această țară! Insofite de dorința de-a spânzura pe astfel de oameni, cari sapă la temelii statului ungar unitar. Nici bietul Tisza n'a scăpat de furia jandarmilor, cari l-au făcut „hazarul”, „vanzător de țară”.

După acestea epitețe ornante era să urmeze câteva loviri cu patul pustii, dacă ar fi cutezat să zică o singură vorbă nevinovatul cleric și dacă nu i-ar fi venit în minte să plece mai departe și să nu stea în apropierea lor. Multămită Celui de sus, că a scăpat nepăruit.

Pe drum l-au întrebat despre fel și fel de lucruri, ba că ține adunări nepermise; sau că vrea să cânte la Paști „Sus Române, jos Ungure”, ori că agită contra jidovilor și-a jandarmilor și despre câte și mai câte inchipuiri jandarmerești.

Ajunși la notarul, acesta încremeneste când îl vede pe fostul învățător, pe care îi știa om de omenie, adus de sulitele jandarmilor. Spunându-i-se apoi pricina, garantează despre cinstea lui și cu toate acestea numai cu greu au voit să-i dea drumul.

Când inimosul tinăr le-a arătat negru pe alb nedreptatea, ce-au săvârșit-o ziua la ameză mare fiindcă l-au dus din comună fără știrea și învoirea primarului și fără nici un mandat din partea vre-unei autorități, l-au suduit și era să-l bată chiar, zic, când le-a făcut pipăibilă mișelia, Măriile lor i-au răspuns foarte flegmatic, zicându-i: Dacă nu-ți place, cautăți dreptul mai departe.

Vedeți așa se poartă jandarmii pe la noi.

Mișelia a fost pusă la cale de jidovii cari sunt în comună, fiindcă până ce-a fost tinărul

*) Spune tu, lancule ce ai căutat în acest sat?

acesta în mijlocul nostru îndemna încontinuu pe oameni să nu dea părăluțele pe spurcatul de rachiu, ci să-și facă alte năcazuri cu ele. Pentru sfaturile acestea neamul lui Israil a apucat ură mare pe fostul învățător și acum căutau prilej să-și răsbune.

De aceea s'au pus în legătură cu jandarmii, ca să-l ducă prin sat, ca să fie de batjocură oamenilor, și eventual să-l și bată, dar se vede, că nu le-a ajutat bunul Dumnezeu și nici să nu le ajute la astfel de oameni, cari nu se dau îndărăptul oricărei nelegiurii.

De i-ar ajunge odată și pe ei răsplata cerului.

Cor.

Dela »Biroul central«.

Proiectul de reorganizare a partidului.

Publicăm proiectul de reorganizație cu scopul de a-l supune discuției publice. Pe urmă va fi dezbătut în o ședință a comitetului național, și în forma primită acolo definitiv, va fi pus numai decât în aplicare. Primim cu plăcere observațiile celor ce vor studia chestia, rugăm numai să ni se trimită cât mai în grabă. Proiectul n'are pretenția de a fi perfect. E abia o schiță.

1.

Partidul național român se chiamă partidul organizat pe temeiul programului politic din 1881. Reorganizarea, făcută după normele cuprinse în acest regulament, nu știrbește programul politic din 1881, întru nimic.

2.

Organizația partidului consistă din:

- totalitatea membrilor,
- congresele generale regulate și cele extraordinare,
- adunările generale și extraordinare ale cluburilor comitatense.
- adunările cercuale.
- presa partidului.

Organele executive sunt:

- Comitetul național.
- Comitetele cluburilor comitatense.
- Comitetele cercuale.
- Bărbații de încredere.

MEMBRI.

3.

Membrul partidului poate fi oricare cetățean ungar. Cetățenii ungari de naționalitate română sunt membrii partidului fără ori ce declarație, însă drepturile, ce compet membrilor, le pot exercita numai bărbații în vârstă de 20 ani luați în listele partidului. Neachitarea la termen a contribuției de partid se consideră ca ieșire din sânul partidului, dar contribuțiile de pe anul început (§ 6) sunt executabile.

4.

Membrii se grupează în patru categorii, după suma contribuției de partid:

- Plugarii, apoi meseriașii și, negustorii dela sate. Aceștia au să plătească pe an dare de 1 coroană (una), în rate cvartale. Contribuția este obligatorie în principiu, dar comitetul național poate hotărî ca încasarea în unul sau mai multe cvartale să nu se execute.
- Funcționarii de grade mijlocii, preoții, învățătorii, profesorii, micii proprietari, militarii pensionați, etc. Aceștia au să plătească dare de partid 4 cor. pe an la 1 Ianuarie a fiecăruia an.
- Advocații, medicii, profesorii universitari, protopopii și gradele bisericesti mai înalte, funcționarii mai înalți, directorii de bancă... Aceștia au să plătească pe an dare de partid 10 coroane (zece), la 1 Ianuarie a fiecăruia an.
- Episcopii, deputații, marii proprietari, bancherii... Aceștia au să plătească pe an dare de partid 40 coroane (patruzeci) scadente la 1 Ianuarie a fiecăruia an.

Încasarea contribuției se începe cu anul 1915, și se face prin comitetele cercuale. Din sumele aceste cluburile comitatense au drept să rețină 20% pentru trebuințele proprii. Contribuția se poate trimite direct și la cassa centrală.

5.

Ori cine se poate înscrie în ori care categorie de membru, pe listele partidului. Cei de sub b. c. d. sunt dator să se abona la ziarul popular sau cotidian, cel de sub c. d. la ziarul cotidian al partidului. Abonarea se face deodată cu înscrierea de membru în listele partidului. Spre acest scop se vor întocmi liste tipărite, cu declarație obligatorie în frunte.

6.

În listele partidului se poate înscrie ori cine, conform punctului 3. Numai înscrierea în listă și împlinirea obligamentelor luate prin înscriere dă drept de vot activ și pasiv. Înscrierea se face pe timp de 3 ani.

7.

Listele vor fi întocmite anul acesta prin luna August iar în alți ani între 1--15 Octomvrie, prin bărbații de încredere, delegați pentru fiecare comună politică câte unul, sau doi, de către comitetele cluburilor comitatense.

8.

Cui i se face nedreptate la înscriere în liste, poate apela la Comitetul clubului comitatens, care decide definitiv.

9.

Lista originală, autenticată prin iscălitura bărbaților de încredere și alor doi martori (§ 60), se păstrează la Biroul central al partidului. Cluburile comitatense păstrează copii.

10.

Cine la alegerile parlamentare a votat cu candidatul partidului exercită drepturile și fără de a fi luat în listă, dacă împlinește celelalte obligamente. Cine votează, la aceleași alegeri, pe candidatul altor partide, nealiate cu al nostru, fără de învoirea comitetului național, poate fi scos din sânul partidului prin hotărîrea comitetului național rămânând obligamentele celui scos, pe timpul de trei ani (§ 6).

ALEGERILE GENERALE.

11.

Teritoriul Ungariei, locuit de Români, se împarte în cercuri electorale. Fiecare cerc pretorial formează un cerc electoral, independent dacă cel puțin 70 de procente a cetățenilor sunt Români. Cercurile pretoriale cu populație românească mai puțină, vor forma împreună un cerc electoral, acolo unde ele se învecinează. Împărțirea se încredințează Biroului central, fixându-se numărul maximal al cercurilor în 200.

12.

Fiecare cerc electoral alege un deputat pentru congres.

13.

Alegerile se fac în luna Noemvrie, ziua anumită, aceeaș pentru toate cercurile, o fixează Comitetul național și o publică, cu cel puțin 15 zile înainte, prin ziarele partidului.

14.

Alegerile se fac din trei în trei ani. Mandatul deputaților expiră în al treilea an fără de vre-o hotărîre separată a congresului sau a comitetului. Președintele partidului va închide sesiunea și va îngriji de publicarea alegerilor noi.

15.

Alegerile parțiale pentru cutare cerc devenit vacant prin decedare, sau în urma hotărîrii Comitetului (§ 18) se fac după acelaș mod ca și alegerile generale.

16.

Votarea se face separat în fiecare comună politică, în fața bărbatului de încredere și alor doi delegați ai comitetelor cercuale (§ 60). Votarea e secretă. Modul de procedare la alegeri, de atacare a mandatelor și de noi dispoziții în caz de balotaj, etc. se va cuprinde în un regulament special, elaborat de comitetul național.

17.

Ales poate fi oricare alegător, care a împlinit 24 de ani și nu stă sub cercetare criminală și nu a fost pedepsit pentru delict sau crimă.

18.

Comitetul național poate despoia de manda de deputat congresual, pe cel ce:

- Nu se supune hotărîrilor luate în congres.
- Nu execută mandatul ce i-a încredințat comitetul în interesul partidului.
- Votează cu un partid adversar.
- În atitudinea lui în viața publică se abate de la programul partidului.

În aceste cazuri comitetul publică alegeri parțiale pentru cercul devenit vacant. Hotărîrea de despoiere trebuie să se aducă cu majoritate de 3/4 a celor prezenți.

19.

Comitetul național are drept să publice alegeri generale, de câte ori crede de lipsă, și înainte de trecerea alor 3 ani. Hotărîrea trebuie să se aducă însă cu majoritate de 3/4 din totalitatea membrilor.

20.

Comitetul național e dator să publice alegeri generale, de câte ori crede de lipsă, și înainte de trecerea alor 3 ani. Hotărîrea trebuie să se aducă însă cu majoritate de 3/4 din totalitatea membrilor dela următoarele alegeri, în cazul când congresul are să hotărască:

- Asupra fuziunii cu alt partid politic.
- Asupra încetării activității politice.
- Asupra schimbării unuia punct constituțional din programul partidului.

21.

CONGRESUL GENERAL.

Congresul general se întrunește în fiecare an odată, prin luna Decemvrie. Ședințele congresului dăinușc 3 zile cel puțin.

22.

Convocarea congresului, și stabilirea zilelor permise din luna Decemvrie, cade în competența comitetului național.

23.

Trei părți din patru, ale cluburilor comitatense, cere prin hotărîre adusă în ședință de comitet convocarea congresului extraordinar.

24.

Neconvocarea congresului regulat, sau al congreselor extraordinare (§ 22 și 23) este din partea comitetului egal cu demisia.

25.

Întâiul congres se va întruni la Cluj în luna Decemvrie. Locul unde să se țină congresul viitoare se hotărâște totdeauna la congresul precedent.

26.

Programul congresului îl stabilește comitetul național. Trebuie să se ia în program negreșit:

Ziua I. — Afacerile interne: dare de seamă asupra luptelor politice din acel an; darea de seamă asupra și stabilirea bugetului pentru anul viitor; eventuale alegeri în comitet, etc.

Ziua II. — Chestiile internaționale; raporturile noastre cu celelalte naționalități; alianțele cu celelalte partide. Expozeu separat pentru fiecare naționalitate, pe cât se poate prin un invitat din sânul acelei naționalități.

Ziua III. — Planul de acțiune pentru viitor. Chestii de organizație. Presa. Propaganda. Critica instituțiilor românești. Propunerii. Interpeleții.

27.

Congresul decide cu majoritate relativă de voturi. Membrii comitetului național au și ei drept de vot.

28.

Votarea e nominală (excepție § 37). La propunerea comitetului național, în chestii specificate, votarea se poate face și prin aclamație. În chestiile din § 20 congresul hotărâște cu majoritate de 3/4 a celor prezenți.

29.

Chestii nepuse în ordinea de zi a convocării se pot lua în dezbateri, dar hotărâri asupra lor nu se pot pronunța numai dacă este de față cel puțin jumătatea totalitatea deputaților.

30.

Regulamentul de debateri îl va elabora comitetul național și îl va supune spre primire întâiului congres.

Corecte (propise) pentru examene, dic-tando și calligrafie. 100 lucrări

Cor. 1 20. Pentru porto să se adauge separat 30 fl.

Aviz școlar — Iskolai értesítő

legat à 30 fl. bucata.

De vânzare la: **Librăria „Concordia”, Arad, Deák-Ferencz 20.**

Limba desbaterilor e cea românească. Cu voia preșidentului se poate vorbi și în altă limbă.

31.

În competența congresului cad hotărârile asupra:

a) Inițierii sau încetării de mișcări politice.

b) Aruncării de contribuții și aprobării bugetului.

c) Votării de încredere sau neîncredere comitetului întreg, sau membrilor singuratici din comitet, precum și deputaților din parlamentul țării.

Congresul este instanța supremă, și poate modifica sau anula ori ce hotărâre adusă de comitet.

Scrisoare din Roma.

Ce se crede în cercurile politice italiene despre: Acordul dintre Serbia și Vatican. — Apropierea româno-bulgară. — Prietenia româno-greacă. — Influența rusească în Serbia. — O viitoare aliață balcanică. — D. Di San Giuliano despre recente evenimente din Albania.

(Dela corespondentul nostru). — Concordatul care s'a făcut zilele trecute între Vatican și Serbia, este socotit în cercurile politice italiene ca o înfrângere a politicii austro-ungare în Balcani.

Căci, faptul că pe viitor va fi la Belgrad un arhiepiscop catolic, iar la Uscub și la Prizend vor fi câte un episcop, constituie pentru Austro-Ungaria o nouă înfrângere politică în Balcani, care se prevăzuse la Ballplatz dar care nu s'a putut evita. Prin acordul acesta, Croații (cari sunt conaționali cu Sârbii) de religie catolică nu vor mai fi separați de Belgrad. Persecuția ce se făcea până acuma catolicilor din Serbia era o pledică pentru agitația slavilor din Austria meridională. Astăzi când Serbia s'a împăcat cu Vaticanul, pericolul iredentismului slavilor din sudul monarhiei a crescut mult.

Apoi, protectoratul Austriei asupra catolicilor din Peninsula Balcanică, ce era un drept de demult al Habsburgilor, prin acordul acesta se suprimă, și aceasta este considerat în cercurile politice italiene ca o mare victorie a politicii ruso-sârbe. La Viena, victoria aceasta sârbă se resimte dureros, iar consecințele pentru viitor sunt de temut. Adversarii contelui Berchtold zic că aceasta este o altă înfrângere a politicii sale balcanică slabă și nehotărâtă.

În Italia se crede și mai mult: că situația Austriei în Balcani amenință să devie și mai critică, în urma unei probabile viitoare apropieri, de care se zice că ar fi vorba, între statele balcanice.

Se crede în Italia că apropierea bulgaro-română este aproape să se înfăptuiască și după știrile sosite aici pare că s'a tratat un împrumut bulgar la București, cu mulți sorți de izbândă. Atitudinea Grecilor în Epir — se zice aici — a produs vii nemulțumiri în România, care are toate simpatiile pentru Albania, și brutala purtare a Grecilor față de Kuçovlachi le mărește.

În cercurile politice italiene, se consideră aproape de sfârșit prietenia româno-greacă, iar apropierea româno-bulgară din ce în ce mai vie. Pe de altă parte, guvernul din Petersburg plictisit de concurența grecească în Bizanț și doritor să facă pentru a doua oară minunea înfrățirii slave din Balcani, caută să profite de această situație. Influența rusească în Belgrad este așa de mare în cât Serbia va adera și ea la acordul româno-bulgar.

În spritiul acestor ipoteze, se aduce în Italia părerea lui von Rath, un exdiplomat german, care zilele trecute, într'un articol publicat în ziarul berlinez „Tag” vorbește de o apropiere turco-bulgară contra inamicului comun de azi: Grecia.

Și cum în Italia se știe sentimentele pe cari România le are pentru Turcia, părerea lui von Rath sprijinește opinia cercurilor politice italiene, asupra punctelor ce vă nara mai sus.

În consecință, o viitoare triplă sau o quadruplă alianță balcanică, este considerată aici ca un pericol nu numai pentru Grecia, care ar putea să pățească ceea ce a pățit Bulgaria anul trecut, însă și Austria ar sta destul de rău, căci și pentru dânsa ar fi un mare pericol o apropiere între statele balcanice, sub tutela rusească.

Azi, atenția Europei întregi este fixată asupra Epirului, dar pe când la granița albaneză se dau lupte și pe când revoluția sdruncină temelii de abia pusă a Al-

baniei, în peninsula balcanică se torc fire nevăzute încă, și se pregătesc în umbră evenimente mari.

D. Di San Giuliano, ministrul de externe al Italiei, a spus ieri într'un grup de deputați în cameră, următoarele asupra revoluției din Albania:

„N'am primit încă știri precise din Durazzo. Cablul nu funcționează și radiotelegramele primite sunt scurte și fără detalii. Astfel, nu aș putea să dau în cameră alt răspuns decât cum a dat în delegațiile austriace și în camera comunelor. Un astfel de răspuns nu ar putea să satisfacă camera și țara.

„Până acum știu că acțiunea făcută de reprezentanții Austriei și ai Italiei la Durazzo a fost concordată între reprezentanții austriaci, italieni și amiralul Trifani.

„Debarcarea marinarilor s'a făcut din propria lor inițiativă, fără ca guvernul Italian să fi fost consultat.

„Până acum nu știu dacă Essad Pașa are sau nu vre-o responsabilitate în complot. Când va ajunge în Italia, voi ști delă dânsul sau delă anturajul său adevărul asupra faptelor întâmplate.

„Deci, este mai bine să întârziu câteva zile cu răspunsul meu în cameră ca să pot să arăt adevărata situație din Albania și țara să știe ce se petrece.

„Așa dar, pe Marți”.

I. T. Allan.

INFORMAȚIUNI. Ciudățenii.

Arad, 26 Maiu 1914.

XII.

Aliața noastră, Italia.

Raymond Recouli, cunoaște bine popoarele și interesele din Balcani. E publicist, a fost corespondent de război, și, dacă nu mă înșel, va fi încurând înaintat la un grad mai înalt în armata franceză. Cunoscătorul acesta al situației scrie în „Le Figaro” din Paris, un articol despre arestarea lui Essad-pașa:

„.....Chestia e — se întreabă la încheierea articolului — cine a pus la cale arestarea și cum s'a făcut liberarea? Găsim cu ușurință răspunsul, în articolele presei italiene. „Tribuna” și „Giornale d'Italia”, ca să nu amintesc decât cele de frunte, protestează în contra arestării, și cer să fie apărute interesele Italiei în contra ori cărei puteri europene. Inițiativa în frazeologia jurnalistică știu bine, că aceasta „ori care putere europeană” de pe coloanele presei italiene, este Austria... Astfel se explică și faptul, de ce Essad-pașa a fost transportat pe vaporul monarhiei austriace, („Szigetvár”) deși un crucișetor italian era mult mai la îndemână. Nu mai e taină apoi, că Essad-pașa a fost liberat în urma intervenției ministrului de externe Giolitti, deși intenția celor de au dat ordinul de arestare era, ca pașa să fie chemat în fața tribunalului.

„Paritatea austro-italiană pe litoralul albanez, pare a fi amenințată de grave sguđuri. Italia va zice către Austria: tu nu ai suferit pe pașa al meu, de ce să sufer eu pe principele tău?...” Așa, articolul din chestie.

Să „rezonăm” nițel.

Alianțele între doi, se fac în mădejdea ajutorului contra alui treilea. În scrisoarea celor 20 de suboficieri — apocrifă ce e drept, dar caracteristică — s'a văzut cum ne putem răzima pe armata proprie în caz de conflict. Din rândurile lui Raymond Recouli se poate vedea, cum ne vom răzima pe armata aliaților noștri...

Și toate acestea de ce? De aceea, fiindcă un mare stat poliglot și eterogen, impresurat de rase surori cu tendințe de expansiune naturală, în loc de o politică extrem de generoasă, internă și externă, umblă, în afară, după caii verzi porecliți mare-putere, iar înăuntru dă frâu liber terorismului extrem de egoist al unei lacome minorități.

Să ne terească Dumnezeu de un conflict „International”!

Nu-i iredentistă exclamația asta. Protestăm cu toată energia convingerilor noastre celor mai bune în contra invinuirii de iredentism. Iredenta, e o stafie, văzută numai de conștiințele muștrate... Noi nu suntem iredentiști, precum nu putem fi nici infocați patrioți. Noi, în ale patriotismului ca în ale religiei, suntem numai — Indiferenți!...

Noi, intelectualii. Noi, cari rezonăm. Fantaziei și patimei multimelor, cine poate să le pună frâu?!

S. C. D.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: scăderea temperaturii, la apus ploii.

Prognostic telegrafic: vreme moale.

Temperatura la amiază a fost 23 C.

Redacțional. Anunțăm cetitorii că ziarul nostru a câștigat puteri noi. D. Eugen Goga, reîntorcându-se din străinătate, a intrat de vre-o câteva zile în redacția noastră și nu peste mult distinsul nostru publicist d. Gh. Popp va veni și el la Arad, angajându-se redactor la „Românul”...

Sărbătorirea dlui prof. A. D. Xenopol. Ni se anunță din Iași, că d. profesor A. D. Xenopol, care a fost ales membru al Academiei franceze și care s'a reîntors zilele trecute din Paris, va fi sărbătorit de profesorii universității din Iași, printr'un banchet ce va avea loc irevocabil în ziua de Duminecă 1 Iunie.

La acest banchet vor lua parte L. P. S. mitropolitul Pimen al Moldovei, d. I. G. Duca, ministrul instrucțiunii publice, reprezentanții Academiei Române, o delegație a profesorilor facultății de litere din București, reprezentanții revistei „Luceafărul” din Sibiu și ai „Gazetei române” din Gura Humorului, o delegație a Românilor din Bucovina și diferite personalități din țară și de peste munți.

„Istoricul Carpaților” D. I. Popescu-Voitești, profesor la liceul „Matei Basarab” din București, a făcut Vineri, la cercul profesorilor secundari, o conferință despre „Istoricul Carpaților din punct de vedere geologic”, arătând în o expunere limpede datele geologice ce posedăm până astăzi asupra Carpaților, în special asupra Carpaților românești. Indicând gruparea formațiunilor geologice în epoca (arhaică sau azoică, primară sau paleozoică, secundară sau mesozoică, terțiară și cuaternară sau neori kenozoică), dsa examinează geologia României sub raport tectonic, și, insistând asupra Carpaților, arată că aceia nu s'au format dintr'odată, ci în mai multe rânduri, (fiind în ei de origine variscă, cretaceă, miocenă, postpilocenică), iar mișcările tectonice, în urma cărora ei s'au ridicat, n'au încetat, ci se continuă pe nesimțite și rar, dacă prin cutremure de pământ sau prin variațiuni în raporturile dintre uscat și apa mării ele se fac simțite.

A asistat un număr frumos de profesori și profesoare, între ei d. G. Muntean-Murgoci, citat adeseori de conferențiar pentru ingenioasele sale cercetări asupra Carpaților. D. Popescu-Voitești a fost felicitat pentru felul cum a știut să explice și colegilor de altă specialitate această materie de erudiție puțin accesibilă laicilor, dar cu atât mai interesantă.

O invenție românească însemnată. Doi tineri români, d. Nic. Troancă, funcționar de bancă, originar din Reșinari, și Iosif I. Ivașcu, inginer, orig. din Orăștie, domiciliați în București, au inventat un excelent dispozitiv pentru manipularea organelor de acuplare a vagoanelor de căi ferate. Pe un model executat în atelierul casei Vulcan din București s'au făcut, cu rezultat foarte satisfăcător, încercări cu acest aparat care acuplează vagoanele în mod automatic; a asistat la experimentări și directorul unei firme mari din străinătate, care se intere-

Dr. BALÁZS EMIL
institut pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA-centru Palatul Dauerbach.

Operează și vindecă bolii de piele și sexuale cu razele Röntgen
Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză.
Metode electrice de vindecare. Massage electrică. Vindecarea
bolilor de beșică prin electricitate. Consultațiuni pentru ope-
rare și bolii de piele de la 8—9 ore a. m. și de la 2—3 p. m.
Celor din provinci cărora se recere îngrijire mai îndelungată le
stă la dispoziție camere confortate anume. (Ba 927—66)

sează de afacere. Invenția e brevetată în toate țările. Problema aceasta a acuplării vagoanelor li preocupă de mult pe ingineri, cu atât mai mult sunt de feliicitat inventatorii noștri pentru deslegarea norocoasă ce i-au dat.

Un duel sângeros Szmrecsány—Tersztzyanszky. După cum ni se anunță din Budapesta ieri după amiază la orele 4 și jumătate a avut loc în sala de scrimă Fodor, un duel între deputatul Gheorghe Szmrecsányi și comandantul corpului de armată din Budapesta, generalul de cavalerie Carol Terstyánszky, care s'a terminat cu rănirea la umărul drept al acestuia din urmă.

Duelul a fost ținut în secretul cel mai mare și așa știrile despre el au pătruns în publicul din Budapesta de abia azi noapte târziu. Și acest duel a fost numai o verigă din lanțul de dueluri cari s'au ivit în legătură cu afacerea Gerő. Deputatul Szmrecsányi refuzase să-i dea satisfacție fostului căpitan în garda parlamentară, Gerő, acum avansat la rangul de major. Comandantul corpului de armată Terstyánszky a văzut în acest refuz o ofență la adresa întreg corpului ofițeresc și de aceea a însărcinat pe colonelul Béla Dani și majorul Fridrich Laudt să ceară în numele lui dela Szmrecsányi satisfacție pe cale cavalească. Mandatarii lui Terstyánszky s'au prezentat Sâmbătă după amiază la Szmrecsányi, care a numit din partea lui ca mandatar pe contele Aladar Széchenyi și Martin Lovászy. În ședința ce a avut loc luni la amiază în casinoul național maghiar s'a hotărât aplanarea afacerii prin un duel cu sabia.

După duel deputatul Szmrecsányi a declarat comandantului de corp că nici când n'a avut intenția să ofenseze corpul ofițeresc al armatei, la ce comandantul Terstyánszky i-a răspuns că-i mulțumește pentru aceste declarații.

Plecarea A. S. R. principelui Carol al României. Ni se anunță din București: A. S. R. principele Carol a plecat Duminecă dimineața cu expresul la Berlin. A. S. R. a fost însoțit până în gara de nord de către A. S. R. principele Ferdinand; d. Morțun, ministru de interne; general Robescu; Anghelescu, ministru al lucrărilor publice, Corbescu prefectul capitalei și inspector Veltz.

Pricipele Carol a plecat însoțit de d. general Peticari.

Plecarea principelui de Waldeck-Pyrmont. Principele de Waldeck-Pyrmont, vărul M. Sale regelui Carol al României, a părăsit București Duminecă la orele 2 d. a. prin gara de nord. În clipa plecării principelui de Waldek se afla pe peron: M. S. regele, A. S. R. principele Ferdinand, Emanuel Porumbaru, ministru de externe, V. Gh. Morțun, ministru de interne, Waldhausen, ministrul Germaniei, generalul Cottescu, comandantul corpului II de armată, George M. Corbescu, prefectul poliției Capitalei, Al. Cottescu, directorul general al căilor ferate, locotenent-colonel Anghelescu, Mișu Cantuniari, directorul poliției etc.

Principele de Waldeck-Pyrmont a stat la Sinaia până seara și de acolo și-a continuat drumul.

Căsătoria morganatică a unui fiu al împăratului Wilhelm. După cum se anunță din Berlin din cercurile curții imperiale s'a strecurat azi știrea despre căsătoria senzațională a celui de al 5-lea fiu al împăratului Wilhelm. Prințul Oskar va lua adecă în căsătorie pe dama de curte contesa Maria Bessaritz.

Se afirmă că împăratul Wilhelm și-a dat învoiala la aceasta căsătorie morganatică a fiului său.

Contele Tisza nu va participa la înmormântarea lui Kossuth. Contele Tisza a trimis astăzi văduvei lui Kossuth o scrisoare, în care își exprimă condoleanțele, totodată se scuza că nu va participa la înmormântarea defunctului deoarece „prin prezența sa nu voește să dea prilej

unor incidente, cari ar profana memoria marelui dispărut”. Credința generală e că de fapt contele Tisza prin participarea la funerariile adversarului său politic, ar provoca turburări neplăcute.

„Lucașfăru” pe scena Teatrului Național. Societatea „Armonia” din Cernăuți va da în zilele de Joi, Vineri și Sâmbătă, 15/28—17/30 Mai, o serie de trei reprezentații festive la București întru comemorarea aniversării a 25-a dela moartea lui Eminescu. Cu ocaziunea aceasta se va reprezenta „Lucașfăru”, înscenat de d. Dr. Grigore cav. de Pantasi, cunoscutul artist, autorul baletului „Nipplo” ce se reprezintă la opera imperială din Viena. Spectacolul se va termina cu o scenă melodramatică plastică, aranjată tot de d. Pantasi după „Oda la liră” a lui Pindar. Serbările sunt patronate de Societatea ortodoxă națională a femeilor române.

„Reuniunea femeilor române din Mercuria” a aranjat Sâmbătă seara în 23 l. c. o petrecere împreună cu cântări și declamațiuni în sala restaurantului Ciurgă. Corul din loc, sub conducerea dirigentului F. Puia, a delectat publicul cu cântările: Trompetele răsună, Hai în horă și La arme. Dsoara Virginia Păcurariu s'a produs bine cu monologul: Cireșele. Dsoara Eva Negriță, inv. în Apoldul de jos, a cântat solo, dragut și frumos în cântările populare: Bade de dragostea noastră și Câte păsărele n' condru, iar d. I. Iosof, inv. în Apoldul de jos a declamat poezia: Ideal, de G. Coșbuc.

Acestora a urmat petrecere cu joc. Deși petrecerea a avut caracterul unei conveniri mai restrânse a fost succasă, mulțumită prezidenței dna Agneș Dr. Măcelar care arată mult interes față de reuniune. — Cor.

Clopotul bisericii Madona Dudu din Craiova. Ni se anunță din Craiova: Consulul general al Serbiei la București d. Swilocosici a sosit în Craiova aducând clopotul pe care regele Petru al Serbiei l'a dăruit bisericii Madona Dudu, în schimbul clopotului pe care foștii epitropi ai Madonei Dudu l'au dăruit suveranului Serbiei în Noemvrie trecut.

Se știe că clopotul dăruit fusese dăruit de Karageorghievici și găsit cu ocazia dărâmării bisericii Madona Dudu.

Dnii efori Constantin Ciocazan și Pretorian au primit noul clopot mulțumind dlui Swilocosici. Clopotul a fost turnat la Kraguevatz.

Pentru uniunea femeilor române din Ungaria a dăruit dna Elena Dr. Mețianu, prezidenta Reuniunii femeilor române din Zărnești suma de 1000 coroane, cu destinațiunea ca 500 cor. să se păstreze pentru Uniune și 500 de cor. pentru colecta Marelui Orfelinat.

În numele comitetului se exprimă adâncă recunoștință generoasei femei române a neamului nostru. — Brașov, Maiu 1914. Maria B. Baiulescu, prezidentă.

D. Pompiliu Eliade, profesor de limba și literatura franceză la universitatea din București, a publicat la Paris partea II a lucrării sale „La Roumaine au XIX siècle”, care e consacrată stărei politice, sociale și culturale a principatelor române dela 1829 până la 1834, sub regimul celor trei președinți plenipotențiar. E istoria Munteniei și Moldovei sub ocupațiunea rusă adecă din epoca Regulamentului organic, cercetată cu deamănuntul în toate momentele sale interne și externe.

Georgina M. Roșu, a cărei decesare, la Lausanne, s'a vestit deunăzi în câteva cuvinte de necrolog, a fost între primele domnișoare române, cari s'au înscris la universitate. Originară din frumoasa comună românească Vrani din Bănat, Georgina Roșu, fiica unui harnic și distins fruntaș din părțile sudbănătene, nepoata dlui avocat I. M. Roșu din Biserica-albă, a luat bacalaureatul cu rezultat eminent la liceul de domnișoare din Budapesta și s'a înscris la facultatea de medicină a universității din acelaș loc. A urmat diligent cursurile timp de patru semestre la universitatea din Budapesta, fiind înscrisă și la societatea culturală „Petru Maior”

a studenților români dela acea universitate. Făcându-și cu succes examenele, s'a dus pentru semestrul al cincilea la Berna în Elveția, iar pentru al 6-lea s'a înscris la Laussane. Aci s'a stins cu 22 ani, în urma unei răceli, în câteva zile, vestezindu-se ca o floare.

Tenorul Costantin Rădulescu dând un concert la Viena, ziarul „Wiener Leben” publică o darc de seamă elogioasă și în care artistul român este numit „un distins maestru în bel-canto”. D. Rădulescu a interpretat bucăți lirice, arii de coloratură și cântece, — numai piese cari reclamă voce și școală aleasă — din Beethoven, Mozart, Massenet, Tosti, Cilea, Puccini, Mascagni. Artistul a fost mult aplaudat.

Cu ce se ocupă țarul Bulgariei? Ziarele bulgărești vestesc că aproape de două luni țarul Ferdinand nu se mai ocupă cu politica internă a Bulgariei. Mai tot timpul și-l petrece lucrând în cabinetul său. Persoanele din anturajul lui spun că regele își scrie memoriile, povestind cu cele mai mici amănunte, ultimele evenimente. Pe lângă aceasta regele Ferdinand e în condițiuni de legătură cu reprezentanții Bulgariei în străinătate. El cercetează toată corpondența lor.

Ravagiile apelor în comitatul Sibiiului. După cum ni se scrie din Sibiu ploile ce țin în conținut de mai multe zile au făcut mari ravagii în comitatul Sibiiului. Apa a dărâmat drumurile de țară, a rupt în mai multe locuri podurile, a stricat drumurile de fer pe linia Copsa-mare—Sibiu—Făgăraș. Pagubele în sămănături sunt enorme. Drumul de comitat spre Săliște a fost spălat într'un loc de tot. În Cristian apa a pătruns în grajduri și edificiile economice. Căminul ferat la stațiunea Lamniș a fost devastat pe o întindere de 5 kilometri așa că Sibiiul e rămas fără poștă timp de două zile. În Ocna-Sibiiului s'au prăbușit la 20 de case. Pagubele se urcă la 200,000 coroane.

Ziua pomilor și a păsărilor s'a serbat în mod demn la institutul pedagogic din Caransebeș Duminecă în 11 Mai v. Serbarea s'a ținut afară în liber, la „Prăurie”. Plecarea s'a făcut dela institut, luând parte: corpul profesoral și învățătoresc, elevii seminariali și elevii școlii de aplicație de pe lângă institut și ai școlii populare confesionale. În programul foarte bogat și variat au fost cântări bine alese și recitări de poezioare draguțe executate frumos de micii școlari și școlărițe sub conducerea harnicului învățător I. Curescu. A cântat precis și corul seminarial mai multe cântări. Candidatul de învățător C. Nica a ținut elevilor o prelegere instructivă despre folosul pomilor și păsărilor. A asistat la serbare numeros public român, ducând cu sine cele mai bune impresii.

Mulțumită publică. La concertul aranjat de „Corul român” din Dolova la 10/23 Mai a. c. a încurs următoarele suprasolviri: Dr. Ștefan Pascu avocat 8 cor., Dr. Petru Pentia avocat 6 cor., Familia Zsivánovics 5 cor., Ioan Găgpar inv.-dirig. 4 cor., Petru Stoica dir. de bancă 3 cor., Desideriu Sofro notar com. 3 cor., Petru Deacov econom 3 cor., Jivan Stoinov v.-notar com 2 cor., Svetislav Notaros inv. dir. 2 cor., Paia Erdelean neguțător 1 cor. Binevoitorii sprijinitori a cauzei noastre culturale, primească sincerile noastre mulțumiri. Dolova la 12 (20) Mai 1914. În numele „corului român”. Romulus Roman învățător. (Ro 2155—1)

x Haltenberg Béla, Kassa, fond. în 1810. Cea mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și spălătorie cu aburi în Ungaria. Lucrează frumos, curat și elegant. În cazuri de doliu vopsește haine imediat. Zilnic spală și curățește câte 24 mil de gulere pentru provincie.

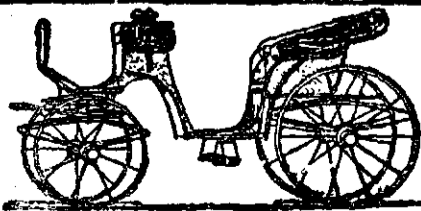
Comandele din provincie să se adreseze direct la firma: Haltenberg Béla, prăvălie principală, Kassa (Cășovia). (Ha 1622)

Ka 12.

Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

cea mai mare fabrică de trăsuri sudungară cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVAROS, Háromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).

Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, țelar, de înstrăut și orice reparări de bransa aceasta, cu prețurile cele mai moderate — Prețurent gratis și franco. — Cară funebre, felurite căruțe »landaner« cu prețuri moderate

x În atenția boalașilor! Balsamul Mittelman pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, înțucirea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. Prețul 2 coroane. Pregătește și expediază: Eugen Mittemann, farmacie la „Leid de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (M1 1621)

Cronica socială.

Malalul tinerimei dela seminariul din Arad. Institutul pedagogic-teologic gr. or. român din Arad aranjează în 17/30 Mai d. a. în grădina „Tündékerk” din Aradul-nou „Serbarea păsărilor și a arborilor, după care va urma „Maialul” la care invită publicul românesc din loc.

Rectificare. S'a tipărit greșit în convocarea despărțământului de Oradea, că adunarea de constituire a „Reuniunii femeilor române se va ținea Duminecă Corect e: Luni.

„Reuniunea sodallor români din Sibiu” aranjează Duminecă, în 18/31 Mai 1914 în teatrul orașenesc din Sibiu în favorul Fondului Aurel Vlaicu și al darurilor de Crăciun pentru săracii noștri — reprezentarea următoarelor piese: I. „Un accident curios” comedie în 3 acte de C. Goldoni, localizată de M. Aegea. II. „Cum povestea o bunică” dialog de St. Braborescu, predat de dna Ana Axente și Cornel Axente. III. „Conul Leonida față cu reacțiunea” farsă într'un act, de I. L. Caragiale. Intre acte cântă muzica orașenească diferite arii naționale.

Tinerimea școlară din comuna Rusova-nouă, sub conducerea învățătoarei S. Ciulei aranjează Joi în 28 Mai n. 1914 (Înălțarea Dlui) în curtea școlii gr.-or. rom. din localitate concert împreună cu teatru, cu un program bogat. Venitul curat e destinat spre scopuri filantropice.

ECONOMIA

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

	26 Maiu.
Grâu pe Maiu	cor. 14.13
Grâu pe Octomvrie	12.83
Secară pe Octomvrie	9.75
Ovăș pe Octomvrie	8.23
Porumb pe Maiu	7.70
Porumb pe Iulie	7.88

Despre banca de asigurare. Primim următoarele: Subscrisul locuitor în Roșia de Săcaș, în 24 Aprilie a. c. între orele 4—5 după amiază iscându-se foc — fără de a ști cauza izbucnirii — mi-a ars șura care era asigurată la Banca generală de asigurare din Sibiu.

Văzând cum Banca a purces în modul cel mai echitabil și fără amânări nu pot trece cu vederea această faptă nobilă fără de a nu mulțumi și pe aceasta cale mult on. dni dela conducerea băncii.

Totodată rog pe frații români de pretutindena cari doresc a face asigurări de foc, de ghiată și de viață ca numai la Banca generală de asigurare să-o facă fiind cotizațiile lesne de purtat.

Roșia de Săcaș la 23 Mai 1914. — Millan Spătăcean.

POȘTA REDACȚIEI.

Dr. C. Petroviču. — Adresele cerute sunt: Ioan Harșia, Leipzig, Sidonienstrasse 67, IV. și C. R. Bernhaut, Paris, 9 Rue Saussier Lerony. Dela dlor credem că veți putea primi informații, eventual și alte adrese.

A. V. — „Poeți cu toții suntem, dar numai pentru noi” — și-al spus sentința.

Molsă Mercea. — Adresa dlui avocat Dr. Pompiliu Cioban e: Temesvár-Belváros, Petöfy u. 4 sz.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

„Timișiana”

Institut de credit și economii în Timișoara.

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de funcționar superior la institutul de credit și economii „Timișiana” în Timișoara se publică concurs cu termen până la 1 Iunie st. n. 1914.

Reflecții au să dovedească cunoașterea perfectă a limbilor română, maghiară și germană atât în scris, cât și în vorbire, că au absolvat o școală comercială superioară cu succes bun și praxa de până acum.

Concurenții să-și formuleze pretenziunile de salariu și să se prezinte în persoană.

DIRECȚIUNEA.

(Ti 2148)

„Orășana”

Institut de credit și economii societate pe acțiuni în Brad.

CONCURS

pentru ocuparea unui post de practicanț la centrala institutului din Brad (Brád, com. Hunedoarei).

Dela recurenți să recere absolvarea unei școli superioare de comerț, cu examen de maturitate, și să aibe și praxă de bancă. Cei cu cunoștințe de limbi și serviciu militar împlinit vor fi preferați.

Emolumente: Salariu lunar 100 cor., 15% adăus de scumpete după salariu și tantiemă statutară.

Rugărilor însoțite de atestate în original sau copie legalizată sunt a se înainta la direcțiunea institutului din Brad până cel mai târziu în 3 Iunie st. n. 1914, iar postul este a se ocupa îndată după alegere.

Brad, 22 Maiu n. 1914.

DIRECȚIUNEA.

(Ci 2147)

Candidat de avocat

afli aplicare din 1 sau 15 Iunie în cancelaria advocațională cu sediul judecătoresc. — A se adresa la administrație. (A 2150)

ANUNT.

La podgorie oasă cu prăvălie, drept de trafic; întoarcere anuală de 40.000 cor. pentru alte întreprinderi sunt de vânzare.

Doritorii să se adreseze la administrația „Românul”.

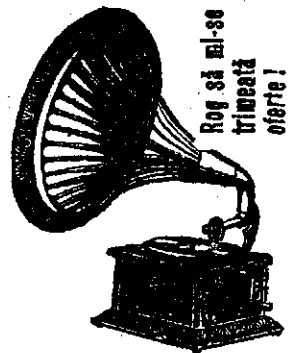
Bătăturile,

scortoșenia pielii, urciilor de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 și dacă folosiți

„CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., franco
1 coroașă 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la proștitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” la Győr.

Ceasornice,
Bijuterii,
Gramofoane, Plăci.

Chiar și pentru plătiri în rate.

Ceasornice „Strapa”, dela 5 cor. In sus, inele-litere 80 fileri. Lunar nou recepții de plăci. Mare magazin de articli pentru sport și lampe electrice pentru bușunar! Pentru clasornicele și gramofoanele nou se dă garanție de 10 ani, iar pentru reparație o garanție de 5 ani. Atelier de reparare pentru ceasornice, bijuterii, gramofoane. Schimb de aur și argint zdrobit. Tóth József, Cronometru și orologier artistic, Szeghedin (Szeged) Dugonics-tér Nr. 11. Numeroase scrisori de recunoștință. Preșcurent ilustrat gratis. Permanent nou-tăți de plăci românești.

Beutură excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influențează producerea sângelui, întărind muschii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari K 3.50
” ” ” mică K 2. —

Se capătă în toate apotecele. Depozitul principal la

GUIDO FABRITIUS

Fa 1407. apotecar în Sibiu.

Alte K. K. Feldapotheke

WIEN, I. Stefansplatz 8.

Depozit de totfelul de preparate farmaceutice și cosmetice din țară și străinătate.

CREMĂ HAZELINE. Cel mai probat cosmetic pentru pelearispată aspră și pentru inflamațiuni de peiele de orice natură. — Tubul costă cor. 2-10 și 1-20

POMADĂ ORIENTALĂ împotriva petelor de pe față cor. 1-60
La aceasta săpun cor. —70 fl.

PETROSOL fluid împotriva usădării picioarelor efect sigur, prețul cor. 1-20 (E 1950)

Ceapă egipteană.

1 kg. costă —50

100 ” ” 45—

1 ” cartofi noi . . . —36

Brânză de munte 1'80 și 1'10 coroane.

Caseaval 1 kg. . . . 2 20

Se capătă la:

I. G. EREMIE

comerciant

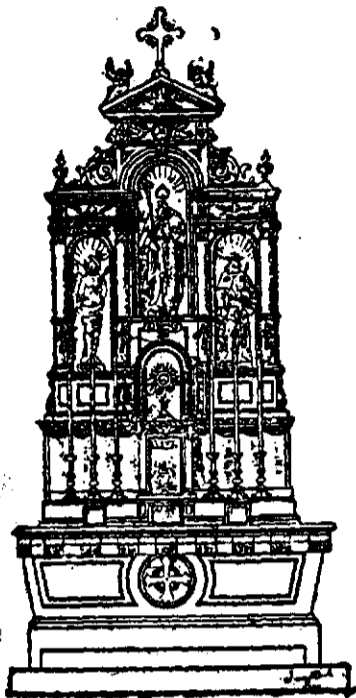
BRASSÓ, str. Hirscher numărul 1., sub podul Batusilor. (E 2135)

Casa fondată în 1901.

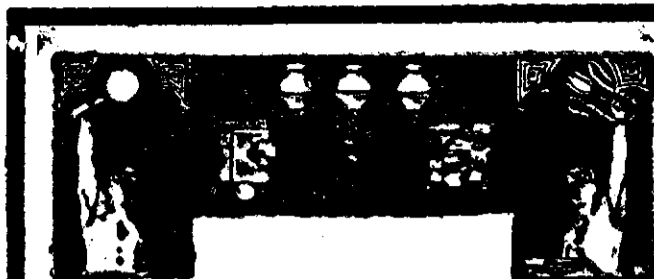
1920

István Zubotha

de construcție de altare și de aurire artistică
București, VIII., Hunyadi-u. 26 sz.

de profeții gr. ort. și gr. cat. lucrări de scul-
ptură, altare, amvoane, fântâni pentru
cocoșul Domnului, statire, icoane
scane duhovnicești. Lucrări de aurire
executate artistic de la cele mai simple până
la cele decorate. Primește spre renovare și pic-
tatură și altare vechi. — Prețurent nu am
prețuri artistice și prospecte convenabile ser-
viciului. — Pentru primirea lucrărilor merg la fața
locului pe cheltufala proprie.

INGINER

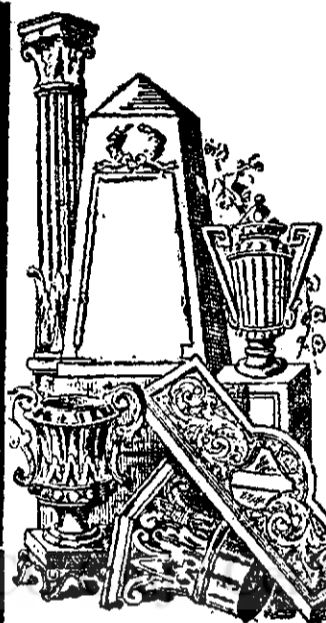
CAROL GRÄEFF,

biron tehnic și întreprindere de instalațiuni
Bistrița, (Besztercze) str. Ungur nr. 25

Execută lucrări pentru iluminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab,
apaducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. — Lăferează mofoare, mașini indu-
striale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate
pentru încălzit și fert. — Execută schițe, proiecte prospecte și socoteli de rentabilitate,

Magazin permanent de totfelul de lampo electrice și material de instalațiuni.
Proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligațiune.

Plătiri în rate! Ca 1910 Condițiuni favorabile de plătire! Plătiri în rate!
Pentru lucrările executate garanție pe mai mulți ani. 1-1 întreprinderea aceasta nu o provizorie.

Délczeg Pál

PIETRAR

BISTRIȚA, (vis-à-vis) de cimitirul evanghelic.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **PIETRE MORMĂNTALE**
și atelierului de piatrărie. — Bogat asortiment de monumente mor-
măntale de marmoră de Carrara, granit, sienit, porfir, labrador etc.
Execută totfelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după
orice desen, precum în monumente mormăntale, s. Treime, cruci pe
lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri
în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea
și aurirea monumentelor vechi mormăntale se
execută prompt și ieftin — Prospecte și deseneri
la dorință trimet gratis și franco. — Renumita
mea firmă să nu o confundați cu alie firme
simulare. (Na 1347)

Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Biblioteca universală”

PETRAȘCU

Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

istorie civilă și militară :

depozit de stofe engleze și indi-
cum și totfelul de articole
(1845-30).

ardeală de matrațe,
de stofă, de sârmă pentru
și matrațe cu coardă.

(Kolozsvar)

7 și Petöfi-utca nr. 13.

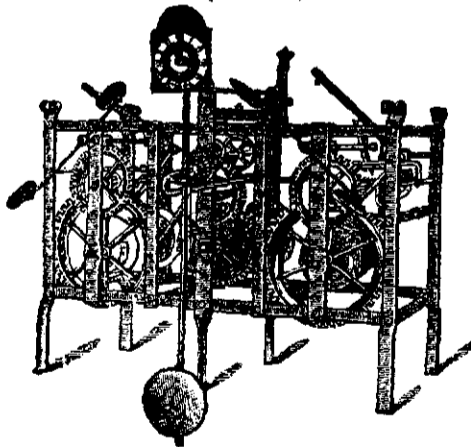
(Le 1788)

Oferă țesături de
sârmă, garduri și
porți de gală pen-
tru grădini, păduri,
vii, morminte etc.,
sârmă pentru gar-
duri la curtea de
galițe, matrațe de
sârmă cu prețuri
convenabile, deja
dela 30 fil. în sus.
Prețurent ilustrat
cu provocare la
ziarul acesta se tri-
mite gratis și franco.

CELE MAI EXCELENTE

CEASURI DE TURN

(Pa 2103)

execută din oțel, fier și aramă
precum și repararea precisă a
acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn

Temesvár-Gyárvaros, Fő-u. 34.

— Prospecte gratis. —
La dorință merg pe cheltufala
mea la fața locului.

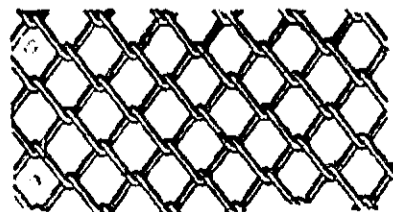
Folos puțin, circulație mare.

Fabrica Első szabadkai sodronyszövő fonó- és vasszerkezeti gyár in Szabadka

execută și expediază grabnie țesături de sârmă în 6 și
în 4 colțuri, matrațe în cadre de lemn și fer, sâte,
ciururi și țesături de Rabitz, sâte și ciururi gata.

Cereți-mi oferte.

(Bu 1875)

Olururi pentru nisip și pentru apărarea contra
schintellor. Foiu pentru bisericii, ferestri de fer și scu-
titoare de ferestri și totfelul de lucrări în această bransă.

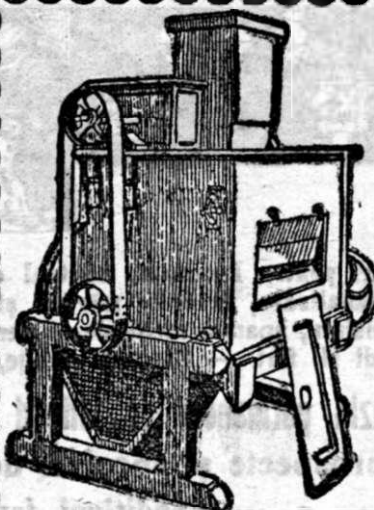
Prețurile și lucrările mele sunt afară de concurență.

Inșelarea exclusă.

Pielării (Go 2127)
talpe
achizite p. ghetе
instrumente pentru
dentofari și cismari
se pot procura mai bine
la:

Gyöngy Sándor
magazin de pielărie
BUDAPEST, III., Tavasz-u. 1. sz.

Ku 1602)

Kutsera István

Instalator de mori **SZABADKA**, Vesselényi-u. 667 sz.

Execută și instalează aranjamente complete de mori și fabrici în provincie. Face planuri singur ori după model, construiește mașini pentru mori și pentru fabrici precum și ciururi pentru bucate, elevatoare, curățitoare, de arpăcași și site pentru alcalii; străformează după plan propriu sau modele prompt și conștiințios, mori și fabrici Magazin permanent de modele pentru lucrări de orice branșă. Planuri și prospecte gratis. Pentru comenzi în provincie merg la fața locului pe cheltuiala proprie. TELEFON: 279.

Să ne credeți că este în interesul D-tră dacă comandați coasa „Koronagyémánt”.

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele și mol nu se găsesc între ele.

Pentru trăincia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. la comanda de 10

Prețul: 1 buc: 1'80 1'90 2' — 2'20 2'40 2'50 2'60 cor. buc. 1 se dă rabat.

Comenzile se pot face prin
rimiterea banilor înainte
sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek, magazin de coase
Koronagyémánt.

Le 538

Kaposvár, Fő-utca 22 R.

FISCHER BÉLA

fotograf,
FĂGĂRAȘ — (FOGARAS)
piața cetății.

Pregătește fotografiile cele mai moderne
mărituri de fotografii familiare, grupuri
și tablouri după orice fotografie veche,
cu prețurile cele mai ieftine. Execută
poștale cu fotografii, fotografii pe
lan pe pietri monumentale, după
fotografii. FI 100

— Comenzile din provincie se execută prompt și conștiințios.

FRANZ SEEMANN

ceasornicar, prăvălie de oroloage

Sibiu-Nagyszeben, str. Turnului
(Saggasse) 30.

Oferă on. public din localitate și pro-
vință prăvălia sa de

ceasuri și bijuterii,

Pentru ceasurile
cumpărate și re-
parate la mine
ofer garanție.

(Se 1588)

unde pentru cele mai ieftine prețuri se pot
procura ceasuri de buzunar, de perete și
sculătoare precum și toffelul de bijuterii și
inele de logodnă.

Reparaturile se execută cu specialitate.

Prima fa-
brică de in-
strumente
muzicale
a lui

FRANZ FROHMAN

LUGOS, strada Bonnáz nr. 10.

Depozit bogat, și foarte bine sortat de violini
artistice noi și vechi și pentru școală, citeră,
clarinete și instrumente de suflat, harmo-
nice și părți de instrumente etc., precum și armo-
nizarea (incordarea) pianelor o execută excelent.

Gramofoane, plăci, asortiment bogat. — Corzi (strune)
din străinătate cu ton curat pe lângă garanție. — Reparaturile se
execută conștiințios și artistic. (F 1316)

IN ATENȚIUNEA DOAMNELOR

Pielea frumoasă a feței e condiția principală a frumuseții. Pe
care damă nutrește această dorință ferbinte, dar, regret, luându-
ele după reclamele alarmante, rămâne numai cu dorința. — Cu
bună dovadă despre bunătatea unui articol este faptul că este el de
pândit. — Bunătatea neîntrecută a preparatelor dr.-lui Sihulsky
o dovedește, afară de numeroasele scrisori de recunoștință, și
anual expediem în toate părțile țării și în Europa, dar și în
și America avem numeroși mușterii, cari comandă deodată sub
pachete, pentruca să facă economie cu cheltuielile de expediare.

Preparatul renumitului dr. Sihulsky nu conține materii
tămătoare; întrebuințarea acestui aparat îndepărtează

pistruetele, petele, sgrăbunțele, lucirea feței și roșeața

Preparatele dr.-lui Sihulsky, și anume: *alife pentru față*,
cremă de mătase, *săpun*, *pușcă de mătase*, *apă pentru față*,
pentru întrebuințare de noapte și ziua.

!!! Feriți-vă de imitații. Preparatele adevărate sunt numai
văzute, pe tegle și pe împachetarea externă, cu fotografia și
dr.-lui Sihulsky !!!

Alife pentru față de dr. Sihulsky	:	cor.	1'40	fl.
Săpun	"	"	70	"
Apă	"	"	1'40	"
Cremă de mătase	"	"	1'20	"
Pușcă	"	"	1'20	"

Cosmeticul lui Puky pentru mâni, deși e preparat nou, și
unicul preparat, care chiar și mânilor celor mai neglijate le dă
ca zăpada și redă pielei o finețe ca de catifea. Modul de întrebuințare
la fiecare sticlă. Prețul

Pentru îngrijirea **spiritul pentru păr „Capillor”**, care împledește
părului oferim adevărat nutromânt al rădăcinii părului, împiedecă chelia. — Modul de
hulnăre se dă la fiecare sticlă! Prețul 1 cor.

„Regenerator pentru păr” redă părului cărunț
culoarea originală Prețul

Comenzile peste 10 cor. se expediază

Preparatele mai sunt de vânzare la:

Farmacia MEZEI și ALEXANDER în

Scrieți adresa corectă. — Comenzile se expediază
Me 1236 Discreția e asigurată.

Telefon interurban 604.

Telefon interurban 604.

Agentura

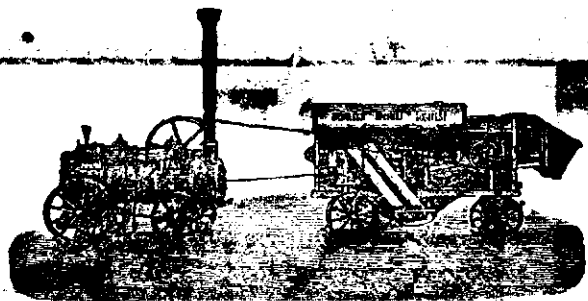
principală exclusivă a renumitei fabrici de motoare R. H. LISZTER & Co. Ges. M. B. H. London (Anglia).

Cele mai noi motoare de benzină, absorbitoare de gaz și motoare cu ulei brut.

Garanță deplină.
Consumație puțină de benzină.

Manuare simplă.
Durabilitate extraordinară.

Fără perturbări în lucrare.

GARANȚA
deplină p. imblătīt
și pentru puterea
de lucrare.

CONDIȚII
favorabile de plă-
tire (pe mai mulți
ani).

Schimb de motoare și batoze uzate.

FRAȚII BURZA

cea mai mare firmă românească,
magazin de motoare, mașini de imblătīt
și totfelul de mașini agricole.

111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Celor interesați le serveste
cu explicații și prospecte.

In scopul de a lega afaceri merge in per-
soană pe cheltuiala proprie la fața locului.

Mare magazin de vehicula și mașini de imblătīt cu aburi.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 188.

Post sparacasa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare

societate pe acții in
Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de instituttele financiare (băneile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții in toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății. — Prospecte, ta-
nă și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca avizitori buni și cu legături — pot fi primite
oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite in orice afaceri de asigurare
fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

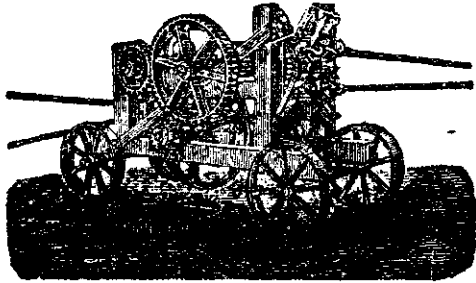
Cei interesați să se adreseze su încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECȚIUNEA: SIBIU—NAGYSZEBEN (CASA „ALBINA”),
AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ÁBAD, BÉ-
RES, CSANÁD, BIHOR, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-SEVERIN **Arad str. Jozseffőherceg nr. 1** (lângă Banca „Victoria”).
h 20-186) Telefon nr. 850

Agentură principală: IULIU ROȘESCU, Cluj (Kolozsvar), Kossuth L.-u. 26.

Agentura principală Lugos, la filiala „ALBINA”.

Ha 1877

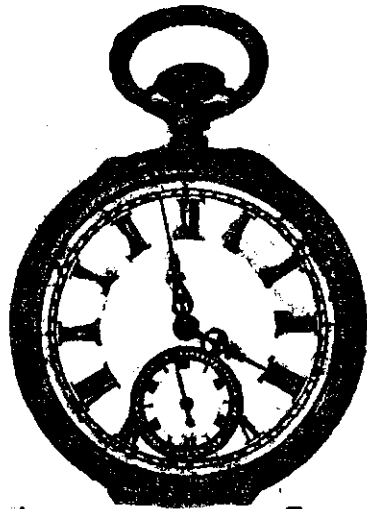
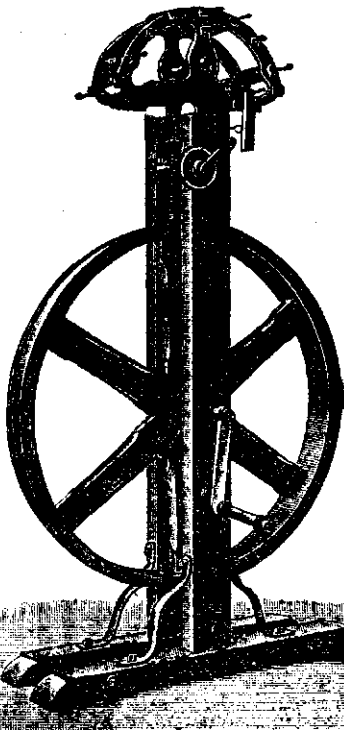

Mașini funării și unelte ca specialitate de
pentru funării ani îndelungați se execută
solid în fabrica de mașini

ADAM HAUK

APATIN. UNGARIA.

Cu modele stau cu plăcere la dispoziție.

Ba 1465

Cele mai bune oroloage, cele mai solide și cele mai
moderne juvaericele atât pe bani gata, cât și în rate pe
lângă cheazăie de 10 ani cu prețuri ieftine, livrează cu
mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungari

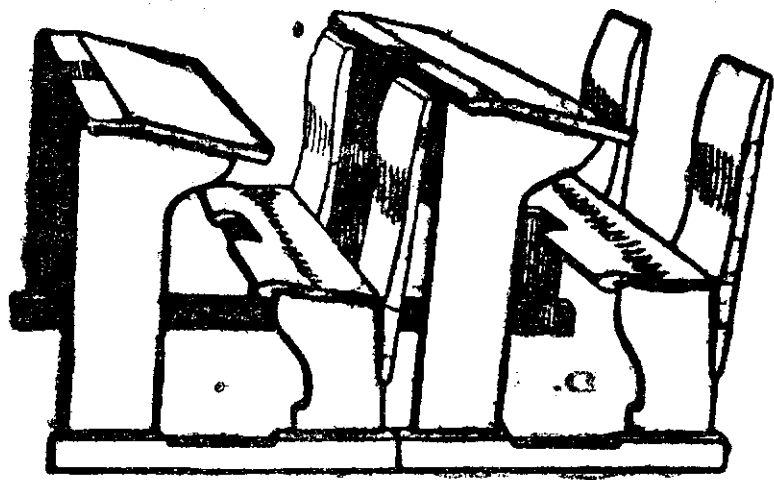
Brauswetter János,
orologier în Szeghedin (SZEGED)

Cătag cu 2000 chipuri se trimite gratis

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari
cu provocare la ziarul „Românul”, (adece scriu el și el
anunțul în „Românul”).

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză

CORNEL JUCU

mare stabiliment
pentru aranje-
mente moderne
de școale și bi-
serici.

LUGOS,

strada Hunyadi n.
11 și str. Corvin

Telefon 24.

Ja 762

RADÓ GYULA

prăvălie de pardesiuri pentru dame

ARAD.

Cele mai bune și mai recunoscute croiuri de

cele mai moderne haine de grenadin alb, batist și pân

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachetă de mătasă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copii,

Haine pentru fetițe,
Halate,
Fuste,
Mantale de Lister și
Gumă

în asortiment extraordinar.

Bluze și haine de doli

Prețuri fixe!

(Ra 2152)

Telefon: 238.